

A. V E S A L I U S

FACULTEIT GENEESKUNDE - PERMANENTE VORMING

AFGIFTEKANTOOR 3000 LEUVEN 1 - 24STE JAARGANG - NR. 3, OKTOBER 2012 - P3A9092 - DRIEMAANDELIJKS AUG-SEPT-OKT

VERENIGING VAN DE ALUMNI VAN DE
FACULTEIT GENEESKUNDE VAN DE KU LEUVEN - ALFAGEN

HERESTRAAT 49 - 3000 LEUVEN

KU LEUVEN

Inhoud

VOORWOORD	95
EDITORIAAL	96
NIEUWS VAN ALFAGEN EN VAN DE FACULTEIT	
Si non e vero	98
Therapedag: Deelnemen aan de herschikte opleiding geneeskunde, de beste therapie voor uw praktijk	99
Congres: Arts worden in Brussel	102
Contingentering: zegen of vloek	103
MEDICA	
Wie zijn we?	105
What happens in Medica	107
BMW	
Alumni BMW	108
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING	
Congo in Leuven, Leuven in Congo	110
Congo en Centraal-Afrika	111
Prof. Muls met emeritaat	112
JONGE EMERITI AAN HET WOORD	
Prof. em. dr. Bernard Vanacker	113
Prof. em. dr. Freddy Penninckx	114
KUNST EN CULTUUR	
Concert 2013	115
ANDREAS VESALIUS	
Matthaes Terminus, vriend van Andreas Vesalius	116
Was Vesalius linkshandig?	124
Viering Andreas Vesalius 2014	126
NIEUWS UIT DE UZ LEUVEN	
Tien jaar chirurgisch dagcentrum	127
Klinisch Onderzoeksfonds UZ Leuven	130
WETENSCHAPPEN	
Ocriplasmine, een Leuvense uitvinding	134
PROGRAMMA'S PERMANENTE VORMING	
Radiologie en nucleaire geneeskunde	135
Infomomenten voor toekomstige studenten	136
Pentalfa uitzendingen 1e semester (vervolg)	137
COLOFON	139

Voorwoord

Het gaat goed met de universiteit, de faculteit, de UZ, de Alumni en met Medica, zo moet je dit nummer lezen. Alles kan beter, ja zeker, maar het had ook veel slechter gekund.

Onze universiteit komt op zeer regelmatige wijze en meestal in positieve zin in de media. De KU Leuven heeft doorheen de jaren haar wat saaie imago afgegooid en is een heuse trendsetter geworden in heel wat maatschappelijke evoluties. Dank hiervoor aan onze nieuwe opleidingen steeds weer met aan onze onderzoekers die als geen schappelijke experimenten en exploraties opzetten en hiermee de wereldtrij en diverse economische sectoren ken onze onderzoekers veel royale

Toch gaat natuurlijk onze studenten die het lijdend ons bezig zijn. Zij zijn op studeren, ontspanning De alumni gaan een loyale Medica, sponsoren waar het vertegenwoordigers uit op Wij laten u zien hoe hun nieuwe

meeste aandacht naar de voorwerp uitmaken van ijveriger dan ooit, of het nu of onderzoek aankomt. samenwerking aan met kan en nodigen de studentenvergaderingen en activiteiten. bestuur eruitziet.

De immer jeugdige afdeling Biomedische Wetenschappen blijft een voorbeeld voor onze vereniging. Hun studenten en afgestudeerden krijgen een heel mooie begeleiding en veel liefdevolle zorgen.

De alumniverenigingen mogen wij natuurlijk niet vergeten. Zij zijn het laatste decennium langzaam maar zeker de wat hogere universiteitsgelederen binnen gegleden en beseffen zelf nog niet hoe waardevol zij zijn voor hun universiteit.

Het is aan de alumnikringen om werk te maken van hun vertegenwoordiging en om voor hun leden een regelmatige status op te eisen met gedeelde rechten en plichten voor alle partijen.

Van onze faculteit kunnen wij de laatste jaren zeker niet klagen. De inzet van het bestuur en de diverse professoren voor opleiding, stage en ook alumniwerking is buitengewoon intens en wij zijn daar erg dankbaar voor.

Over al deze dingen en nog veel meer gaat het A.Vesalius tijdschrift.

Veel lees genot.

Prof. em. dr. C. Geens
Voorzitter ALFAGEN vzw

Editoriaal

De vermaatschappelijking van de universiteit

Inleiding:

Alhoewel een universiteit, als instelling bekend staat als een statig orgaan of een waardige oude dame, tonen de ontwikkelingen van de laatste jaren aan dat er intern een nieuwe dynamiek is ontstaan die zich nu ook aan de buitenwereld wil kenbaar maken. De voortdurende veranderingen binnen de maatschappij openen ook vragen en eisen naar de academische wereld die op zoek moet naar antwoorden in woorden en daden op deze nieuwe uitdaging. De tijd van de ivoren torens is voorbij en wel in hun dubbele betekenis. Waar in het oude testament: 'Turris Eburnea' symbool stond voor reinheid en kracht vergeleed de betekenis ervan in de moderne tijden naar wereldvreemdheid en afzondering.

Maar ook de maatschappij is een belangrijk aantal steunpilaren kwijtgeraakt en is op zoek naar nieuwe waarden, normen en zekerheden. Wanneer de universiteiten het nu slim aanpakken en tegelijk goed naar de maatschappij kijken en luisteren, staat hen nog een mooie toekomst te wachten.

Binnen het nieuwe proces dat nu op gang komt kunnen en moeten de Alumni een grote rol spelen maar daar is wederzijdse erkenning en respect voor nodig. Alumni kunnen niet zonder hun universiteit en de universiteit kan niet zonder haar Alumni. De maatschappij heeft dan weer grote nood aan erg productieve en actieve academische instellingen die de stem laten horen en de richting mee bepalen. Deze thematiek wordt hier nog verder ontwikkeld.

De universiteit in volle ontwikkeling

Nog niet zo lang geleden was de universiteit een streng studiehuis in combinatie met een tempel van wijsheid, wetenschap en onderzoek. Mei 68, nu bijna 45 jaar geleden dus, was zeker een breekpunt dat het universitair carcan van toen openbrak. De splitsing van de universiteit heeft haar in Leuven zeker meer sociaal en maatschappelijk betrokken gemaakt. En die beweging heeft zich vooral de laatste jaren steeds verder gezet. Het opzetten van de associaties en de verdere integratie ervan zijn een van de recentste voorbeelden. Ook als onderzoekscentra kwamen de universiteiten sterk naar buiten en ontwikkelden zij zich tot epicentra van fundamenteel en toegepast onderzoek waaruit de politiek en de buitenwereld graag gaan putten.

Kortom, in enkele decennia tijd zijn de universiteiten uitgegroeid tot moderne instellingen met openheid en dienstbaarheid naar de maatschappij die men voordien niet mogelijk achtte. De grote uitdaging is nu om deze maatschappelijke taak verder waar te maken.

De maatschappij in nood

Vanuit de gouden jaren zestig en zeventig is de maatschappij de laatste jaren van de ene economische crisis in de andere verzeild geraakt. Maar ook normen en waarden zijn vervaagd en heel

wat instellingen zijn om diverse redenen voor heel wat burgers totaal onbetrouwbaar geworden. Of het nu om de politiek gaat, de syndicaten, de banken, de kerk of de verzekeringsmaatschappijen, iedereen lijkt wel boter op het hoofd te hebben.

Volgens meerdere bevragingen scoren de artsen en de universiteiten nog steeds redelijk hoog op de schaal van maatschappelijk vertrouwen. Toch opletten, want recente gebeurtenissen en ont-hullingen brengen ook deze fundamenten van vertrouwen aan het wankelen.

De nieuwe maatschappij is zichzelf terug wat aan het uitvinden en hier is een belangrijke taak weggelegd voor de academici en de universitaire wereld. Hierbij zijn ook bedoeld, alle alumni die met een universitair diploma in de maatschappij staan en hier duidelijk meer moeten mee doen dan hun boterham verdienen. Zoals ministers dienaars moeten zijn van het volk moeten academici de maatschappij mee aansturen en inrichten op de meest diverse terreinen.

De universiteit aan de beurt

Steeds meer doen media, overheid, industrie en gemeenschap beroep op wetenschap en kennis die de universiteiten bezitten, ontwikkelen en voorstellen. Het kost de maatschappij heel wat geld om deze onderwijs- en onderzoeksinstellingen te onderhouden en de verwachting over het terugverdienen zijn dan ook erg groot. Er bestaan verschillende technieken, middelen en instituten of organisaties om op regelmatige basis uitkomstmetingen te doen over het aangeboden onderwijs en het gepresteerde onderzoek. De resultaten hiervan zijn wel steeds voor interpretatie vatbaar maar aanvaardbaar.

Maar hoe nu te denken over de inzet voor maatschappelijk dienstbetoon? Binnen een aantal faculteiten valt dit zeker beter in te schatten dan in andere. Onze faculteit is een voorbeeld van wat academici voor de gemeenschap kunnen betekenen, waar dit bij andere disciplines niet steeds even afleesbaar is. Toch is dit verhaal een pleidooi om als universiteit nog meer binnen de maatschappij actief te worden, en dat dit kan bewijst onze faculteit de laatste maand met verve. De aanwezigheid en inbreng van heel wat professoren en vertegenwoordigers op recente studiedagen en symposia over artsen – aantallen, veranderende opleiding, aanwezigheid in Brussel en andere wetenschappelijke thema's – is geruststellend.

De aanzet die de rector onlangs gaf aangaande toekomstige Bachelor- en Masteropleidingen is hier een verdere illustratie van. De maatschappij moet en wil de mening van de academici horen.

Maar ook in de culture sector, een zeer bijzonder facet van het maatschappelijk gebeuren, is de universiteit de goede weg ingeslagen. Zo is Leuven de laatste jaren naast studentenstad ook cultuurstad geworden. Vanuit de rectorale diensten, in samenwerking met heel wat departementen en ook de stadsdiensten, is men erin geslaagd om wetenschap en cultuur te verweven tot een stadsbreed web dat meer dan bijzondere maatschappelijke verdiensten heeft.

En tot slot de Alumni

Wil een universiteit zich echt vermaatschappijken dan moet zij binnen de maatschappij ook steunpunten uitbouwen langs waar zij haar onderwijs, onderzoek en dienstverlening kan aanbieden.

Wil, zoals in de parabel van de zaaier, zoveel mogelijk zaad in goede aarde terecht komen, dan moet die ook goed voorbereid en aangeboden worden. Deze opdracht begint dan ook reeds aan de universiteit zelf waar zowel zaaiers als ontvangers elkaar goed moeten leren kennen en stevige relaties opbouwen. De universiteit moet dus bijzondere aandacht geven aan de alumniwerking doorheen gans de basisopleiding en zeker tijdens de vervolgopleidingen en doctoraten. De echte alumniwerking bij de afgestudeerden verdient zeker een degelijke ondersteuning met ruimte voor de eigen creativiteit.

Maar de alumni hebben ook een grote maatschappelijke verantwoordelijkheid en mogen zich niet tevreden stellen met de persoonlijke winsten uit hun opleiding. Indien het zo is dat de gemeenschap opkijkt naar de academische wereld en daar ook duidelijk verwachtingen van heeft dan is het aan de alumni om aan deze samenwerking meer gestalte te geven.

Besluit

De maatschappij, de wereld en ook de universitaire gemeenschap bevinden zich in een turbulente fase die voor allen bijzondere mogelijkheden biedt. Het zou jammer zijn om bij deze evolutie toeschouwer te blijven. De universiteiten kunnen hier samen met hun alumni voor een groot deel mee de koers bepalen.

Interne afstemming is hierbij een eerste voorwaarde. Benieuwd wie hier de leiding neemt.

Prof. em. dr. C. Geens
Voorzitter ALFAGEN vzw

NIEUWS VAN ALFAGEN EN VAN DE FACULTEIT

Si non e vero

The Cloud

De nieuwste trend wil dat computers hun bestanden toevertrouwen aan de "Cloud".

De naam is waarschijnlijk geïnspireerd door het blijspel "The Clouds" van Aristophanes uit 423 v.C. Het brengt Strepsiades ten tonele, een man die door weddenschappen op paarden financieel volledig berooid is.

Strepsiades sluit zich daarom aan bij Socrates' School voor Bedrieglijke Wijsbegeerte. Socrates is echter niet onder de indruk van de aanleg van zijn leerling en zijn dwaze ideeën. Bijvoorbeeld: Strepsiades stelt voor dat hij, wanneer hij veroordeeld zal worden voor wanbetaling en de griffier het vonnis neerschrijft op een wassen tablet, Strepsiades met een lens de zon zal bundelen op het tablet zodat de was smelt en het verdict wordt uitgewist.

Vroeg of laat, wanneer het volle licht zal schijnen op de "Cloud" verwacht ik iets dergelijks.

Prof. em. dr. L. Missotten

Deelnemen aan de herschikte opleiding geneeskunde, de beste therapie voor uw praktijk

Terugblik op de voorbije therapiedag

Ieder jaar opnieuw staat het bestuur van onze alumnivereniging voor een moeilijke keuze bij het bepalen van het onderwerp van de therapiedag en dat was dus dit jaar niet anders. De ouderen onder onze leden herinneren zich nog dat die studiedag vroeger de naam "Farmacologische Dag" droeg en haast steevast handelde over de nieuwe medicaties. Prof. em. dr. Paul De Schepper was hier de grote bezieler van en lokte met zijn kennis en welsprekendheid volle auditoria.

Maar sinds de farmacologische kennis via allerlei andere wegen tot onze leden kwam nam de interesse bij de alumni voor het ex cathedra onderwijs snel af.

Getuigenissen

Ruim een decennium geleden veranderden wij de titel in "Therapiedag" en brachten verschillende disciplines uit de UZ Leuven hun kennis en praktijkervaring naar voor. Zo kenden de laatste jaren de gynaecologie, onderwerpen uit de pediatrie, dermatologie en gastro-enterologie ruime aandacht. Maar ook ethische problemen, farmacologie en anatomopathologie kenden wisselend succes maar ook tanende aanwezigheid.

Alle afgestudeerden ontdekten de laatste jaren de nieuwe elektronische wegen van opleiding en navorming. Het ruime aanbod van de afdelingen van de UZ Leuven, Pentalfa, de lokale kringen en de ziekenhuizen, maakt het voor een alumnivereniging erg moeilijk om op het terrein van disciplinegebonden materie nog een boeiend verhaal te brengen.

Het geweer van schouder veranderen dus!

Nu is er de laatste jaren binnen de universiteit, maar ook bij de faculteiten groeiende interesse ontstaan om een nauwere samenwerking op te zetten tussen de faculteit, de alumnivereniging en de studentenkringen.

Naast de ingenieursvereniging, de kringen van Economica en Rechten bleven ook de Biomedische Wetenschappen niet bij de pakken zitten.

ALFAGEN nam de voorbije jaren Medica duidelijk bij de arm en ook van onze faculteit kunnen wij zeggen dat zij zeer actief is in samenwerkingsinitiatieven met studenten en alumni.

Een van de grote zorgen voor de medische faculteiten in het Vlaamse land is, naast de aankomende visitatie, de herschikking van de opleiding. Daarbij is de eerste fase van het vernieuwde curriculum dit academiejaar opgestart, waardoor de opleiding van 7 naar 6 jaar gaat en er in 2018 twee lichten studenten samen aan de eindmeet ko-

Wegbewijzing

Panelgesprek

Voting

de doelstelling van het hele verhaal. De vernieuwde opleiding brengt immers met zich mee dat de stages in de praktijken en diensten nog een prominenter plaats krijgen en dat de nood aan stageplaatsen erg acuut wordt.

Het werd dus een studiedag voor alumni die interesse hebben voor de opleiding en al wat daar komt bij kijken en het lokaas hierbij was de kans die zij kregen om met de verantwoordelijken voor de opleiding zelf in debat te gaan.

En wij hebben goed gegokt want het Pentalfa lokaal liep haast volledig vol en het werd een bijzonder boeiende uitwisseling van expertise tussen de organisatoren van de opleiding, van de faculteit en de werkers op het perifere veld.

Vice-decaan Jan Eggermont had een goed gedocumenteerd verhaal bij over het wel en wee dat zo een curriculumaanpassing met zich meebrengt. In de discussie nadien bleef geen vraag van de deelnemers onbeantwoord.

Voorzitter van de stagewerkgroep Paul Herijgers stelde heel het pallet van het stageaanbod doorheen gans de opleiding erg kleurrijk voor en zoals bij ingewijden bekend is, is daarbij heel wat variatie en opleidingsaanbod in de aanbieding.

Coördinator voor de huisartsstage Johan Buffels wist zijn publiek te boeien met een hele reeks meningen van stageleiders over hun werk als opleider in de praktijk. De kandidaat-stageleiders kunnen er gerust in zijn, hen wacht een boeiende job met veel meer winst- dan verliespunten.

Panelgesprek

men. Vermits er van de universiteiten en hun afgestudeerden meer en meer gevraagd wordt dat zij een duidelijke maatschappelijke rol op zich nemen, achten wij het moment gekomen om alumni en de verantwoordelijken voor onderwijs van de faculteit samen te brengen om rond deze onderwijsvernieuwing een debat op te zetten.

Dat wij bovenstaande titel gebruikten voor onze studiedag verraadt ook de bijkomen-

Even nakaarten met een hapje

Alle organisatoren waren het erover eens dat zij voor een zeer aandachtig publiek stonden dat met zeer pertinente vragen de eigen interesse weergaf en de specifieke wil toonde om zelf mee aan oplossingen te werken.

Maar het beste moest nog komen!

Het was de idee van de faculteit om ook enkele getuigenissen te horen van opleiders en (ex)studenten over de gebrachte en genomen opleiding en via deze commentaren

meer beeld van de werkelijkheid te krijgen. En hun wensen werden meer dan werkelijkheid.

De getuigenissen van collega's Potargent en Van Dijk over hoe zij in de eigen praktijk de opvang, de begeleiding, de opleiding en de evaluatie van de stagiairs organiseren sloeg het auditorium en de verantwoordelijken met verstomming. Zoveel inzet, deskundigheid, tijdsbesteding en liefde voor het vak overtrof de verbeelding en verwachting. Maar ook de bijzonder eerlijke verhalen van de pasafgestudeerde collega Dr. Bjorn Meyers en van de stagiair Kim Pluijm boden ruime stof tot nadenken. Opdracht meer dan volbracht, zeggen wij als organisatoren.

Het trio van studenten-faculteit-alumni heeft gewerkt en meer dan zijn ding gedaan. Dergelijke sessies zijn zeker voor herhaling vatbaar en dragen bij tot de kwaliteitsverzekering van onze opleiding.

Heel veel dank gaat naar de deelnemers, de sprekers en getuigen, de faculteit en de onderwijsverantwoordelijken en natuurlijk naar de mensen van het secretariaat die dit alles mogelijk maakten en ook nog voor enkel mooie plaatjes zorgden.

Prof. em. dr. C. Geens

Decaan Prof. Jan Goffin

Dr. Paul Herijgers

Vice-decaan Prof. Jan Eggermont

Voorzitter Prof. em. dr. C. Geens

Dr. Johan Buffels

Dr. Herwig Van Dijk

Congres: arts worden in Brussel

"Brussel, de ideale plek om stage te lopen en arts te worden"

Was het in 2006 – 07 dat de KU Leuven de slogan lanceerde "Ontdek jezelf. Begin bij de wereld". Wel het is nog steeds een goed idee om bij de wereld te beginnen en voor velen uit onze Leuvense provinciestad begint de wereld in Brussel. Zoals Leuven de hoofdstad is van Brabant, zo is Brussel de hoofdstad van Vlaanderen, maar ook van Europa, en misschien ook voor een deel van de wereld. Doorheen de geschiedenis zijn het haast twee zustersteden al hebben zij vaak hevige broederstrijden met elkaar uitgevochten.

En nu de internationalisering hoog op de agenda van de KU Leuven staat is het misschien geen slecht idee om volle aandacht te besteden aan de hoofdstad van Europa en hier zijn meerdere redenen voor. Wat maakt Brussel nu zo interessant voor onze Leuvense studenten om er stage te lopen, opleiding te volgen er ook te gaan werken. Prof. em. dr. Jan Peers weet er alles over als voorzitter van "Huis voor gezondheid" en directeur dr. Caroline Verlinden, ook alumna van de KU Leuven kent de problematiek als geen ander.

Brussel, en vooral de Vlamingen, maar ook de talrijke niet Belgen, meer dan 50% van de Brusselse bevolking, hebben meer meertalige zorgverstrekkers nodig en dus zijn Vlaamse artsen hier op hun plaats. Naast de uitzetting van de gedelegeerd bestuurder van de UZB waren het vooral de getuigenissen van alweer twee KU Leuven alumni die met hun levensrecht verhaal geen moeite hadden om de zaal te overtuigen dat Brussel het neusje van de zalm is voor wie een ideaal opleidingsbod zoekt.

Maar er was meer. Naast de uitgebreide postersessie kregen de aanwezigen ook de kans om stagewerken te beluisteren en te beoordelen. Noteer vooral dat ook heel wat stagiairs, haio's en assistenten in opleiding tot de multiculturele gilde behoren.

Het werd een mooi, perfect georganiseerd en kwalitatief hoogstaand symposium in Brussel. Jonge zorgverstrekkers kregen er goesting om snel in Brussel aan de slag te gaan. Men leert er vlug talen bij, ontmoet er allerlei culturen, komt er in contact met een bijzonder hoogstaand medisch aanbod en vooral met een deskundig opleidingskader.

Minister Grouwels, bevoegd voor welzijn, gezondheid en gezin, reikte de prijzen uit, maar verdient zelf een grote prijs voor haar ondersteuning van dit initiatief. Wie ook een prijs moet krijgen zijn opnieuw de leden van de Leuvense facultaire delegatie die samen met de verantwoordelijken van de stagegroep ruim aanwezig waren. Dit is een dikke proficiat waard in deze bijzonder drukke tijden.

Met dank aan alle aanwezigen en medewerkers en vooral aan de organisatie.

Brussels Minister Brigitte Grouwels

Prof. em. dr. C. Geens

"Contingentering: zegen of vloek"

Dit was de titel die "Het Vlaams Geneeskundigenverbond" gaf aan haar prestigieus symposium dat op zaterdag 13 oktober 2012 te Brussel werd georganiseerd in het mooie "Auditorium Baron Laquet" van het Paleis der Academiën.

Deze oudste artsenvereniging van het land slaagt er toch steeds opnieuw in om een boeiend en actueel thema onder de aandacht te brengen en hier ook ruime publieke en persbelangstelling voor te krijgen. Het VGV is als onafhankelijke artsenorganisatie doorheen de jaren zowat uitgegroeid, ondanks een tanend ledenaantal, tot een belangrijke en goed beluisterde speler op het terrein van de gezondheidszorg. Of het nu om wetenschappelijke, ethische, politieke, Vlaamse, sociale of culturele standpunten gaat die betrekking hebben op de gezondheidszorg, steeds zijn een ruim aantal deskundigen van de Vlaamse universiteiten, van de overheid, van de pers of van belangrijke organisaties bereid om aan de voorgestelde debatten deel te nemen en om hun mening tijdens de publieke lezingen te verzorgen. En ook dit jaar weer is deze socio-culturele artsenvereniging erin geslaagd om de belangrijkste experts van Vlaanderen in deze materie rond de tafel te brengen, een talrijk publiek op de been te krijgen en ruime mediabelangstelling op te wekken.

Moet gezegd worden dat de tomeloze inzet en weergaloze gedrevenheid van professor em. dr. Albert Baert en zijn spitsbroeder professor em. dr. Eric Ponette, niet toevallig beiden alumni van de KU Leuven, in deze organisatie aan de basis liggen van dit succes.

VGV op zich heeft ruime ervaring in organisatie van uitstekende en belangwekkende symposia, en beschikt als geen andere artsenorganisatie over een uitgebreid netwerk van deskundigen en politiek belangrijke personen in de meeste kwesties die betrekking hebben op onze gezondheidszorg.

En vermits professor Baert heel goed weet waar hij de mosterd halen moet ging hij snel op bezoek bij zijn collega professor Bernard Himpens, vorig decaan van de faculteit geneeskunde van de KU Leuven, voorzitter van de Vaste Commissie van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde en expert bij uitstek voor de toelatingsproef geneeskunde in Vlaanderen.

Professor Baert sloeg dus drie vliegen in een klap, want hij haalde een topdeskundige in huis, een vertegenwoordiger van 50 % van de afgestudeerde artsen in Vlaanderen en hield er nog een exclusief auditorium aan over. Weinigen zullen hem dit nadoen.

Zoals kon verwacht worden kregen wij dus een symposium van een bijzonder hoog gehalte, met uitstekende en bijzonder recente informatie en een discussie die in deze materie in dit land nooit eerder werd gevoerd.

Prof. em. dr. A. Baert

geven wij hier enige verduidelijking.

"De Contingentering" is een lelijk woord, dat in Nederland reeds jarenlang benaderd wordt door een organisatie met een nog moeilijkere naam "Stichting voor de capaciteit van medische studies in de vervolgopleiding".

Persoonlijk had ik het voorrecht, nu meer dan dertig jaar geleden in een vorig leven als voorzitter van de toenmalige Wetenschappelijke Vereniging voor Vlaamse Huisartsen, enkele van de congressen van onze Nederlandse collegae bij te wonen. Eén bijzonder verhaal is mij hier bijgebleven, aangebracht door de toenmalige inleider. Die wist dat de Nederlandse ornithologische vereniging zich bekommerde om het kerkuilenbestand. Onderzoek wees uit dat de broednesten van deze dieren soms 1, 2, 3 tot 4 eieren bevatte. Overbevolkte nesten zouden door ondervoeding van de jonge vogels zorgen voor oversterfte.

Dus ging men over tot herverdeling van de eieren om zo naar 2 eieren voor 2 ouders te streven. En ja hoor, na 2 jaar experimenteren, waren er nog minder overlevende uilskuikens...

Kortom, de aantallen van medische beroepen aansturen en voor de toekomst bepalen is geen eenvoudige zaak, en toch moet deze oefening bij herhaling gebeuren. De toelatingsproef is hierbij zeker een nuttig instrument gebleken, en de deskundigheid die de Leuvense school hierover verworven heeft mag er best zijn. Eikel punt is natuurlijk de situatie in het zuiden van het land waar men niet enkel elke programmatie maar ook alle regelgeving daarrond aan de laars lapt.

Toch is het meer dan nuttig om al dit cijfermateriaal en de meningen daarover eens netjes op een rij te hebben.

VGV heeft het hier gepresteerd om deze kwestie in geuren en kleuren op de scène te zetten en zowel de media, als de politieke en de publieke opinie onder de aandacht te krijgen.

De vereniging heeft de gewoonte en maakt zich ook klaar om heel het verhaal, volledig uit te schrijven en aan de deelnemers en de mensen met interesse te bezorgen.

Volg dus op www.vgv.be de stand van zaken of beter nog, lees op de webstek hoe men lid wordt van deze organisatie, voor een prikje eigenlijk, en zo mee stem kan geven aan de Vlaamse gezondheidszorg. Tot slot dient gezegd dat onze faculteit een grote pluim verdient, niet enkel wegens de ruime inbreng aan cijfermateriaal en deskundigheid op deze studiedag, maar vooral door de uitgebreidheid van de delegatie die aantoonde dat de KU Leuven en haar medische faculteit staat waar men verwacht dat zij zou moeten staan.

De grootste pluim gaat natuurlijk naar de alumni binnen het VGV die samen met de andere bestuursleden van de organisatie een moeilijke opdracht tot een zeer goed einde brachten.

Met dank ook voor het mooie fotomateriaal.

Bij de sprekers en panelleden was voor een goed evenwicht gezorgd tussen de verschillende universiteiten, artsorganisaties en andere netwerken.

Over de inhoud van de debatten leest u hier niet veel. Toch kwamen er zeer interessante stellingen naar voor en kregen de aanwezigen heel wat cijfermateriaal en waren de discussies erg goed gestoffeerd. Voor de geïnteresseerde alumni verwijzen wij aan het einde van dit verhaal naar de VGV, haar webstek en publicaties waar alle info te vinden is.

Voor de ongeduldige en met de materie minder vertrouwde lezer

MEDICA

Medica, wie zijn we?

Frederik – Praeses:

Als praeses ben ik het uithangbord van onze enthousiaste ploeg. Niet alleen zit ik de kringvergadering en kernraad voor. Ook probeer ik de rest te motiveren en alle creativiteit in iedereen naar boven te halen. Dat het ook serieuze zaken omvat bewijs ik in de vele vergaderingen waar ik Medica vertegenwoordig. Dit is niet enkel bij de RvB van ALFAGEN maar ook op het faculteitsbestuur, de algemene vergadering van LOKO en de WG Medica waar we nadenken over de structuren van onze faculteitskring.

Kobe – Vice-Praeses

Als Vice-praeses dien ik als grote steun voor Frederik. Ik vul aan waar nodig en ben ook vaak zijn eerste aanspreekpunt als hij iets moet weten of snel even overleggen. Terwijl dat Frederik Medica meer naar de buitenwereld vertegenwoordigd probeer ik intern alles wat op te volgen. Met een 20-tal werkgroepen die elk iets anders doen is dit niet altijd even evident. Vergaderingen volgen, verslagen lezen en met werkgroepverantwoordelijken overleggen is hetgeen waar ik me meestal mee bezig houd.

Sarah – Coördinator onderwijs Geneeskunde

Als coördinator verzamel ik alle klachten, opmerkingen en suggesties van studenten over de opleiding. In onze werkgroep zitten studenten van elk jaar samen om over deze informatie te brainstormen. Hierdoor kan ik met overtuiging de mening van de student vertegenwoordigen in de verschillende facultaire werkgroepen. Met veel plezier kunnen we jaar na jaar vaststellen dat er op deze vergaderingen zeer veel rekening wordt gehouden met onze suggesties. Op deze manier trachten we samen te werken aan een zo goed mogelijke opleiding voor de studenten!

Jeroen – Coördinator Onderwijs Biomedische Wetenschappen

Hetgeen wat Sarah bij geneeskunde doet, is mijn taak bij de groep studenten Biomedische Wetenschappen. Buiten dit alles organiseer ik ook het Biomedisch congres waar we met de studenten Biomedische Wetenschappen een dag proberen te vullen met interactieve sessies en verschillende sprekers. Medica wordt vaak geassocieerd met enkel geneeskunde maar zoals jullie merken is ook de groep Biomedische Wetenschappen erg actief.

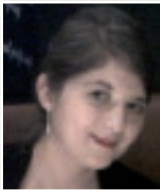
Karel – Coördinator Sociaal

Als student geneeskunde of Biomedische Wetenschappen kom je al vrij snel te weten dat de geneeskunde en het medische onderzoek in constante verandering zijn. Ook de gezondheidszorg, de

sector waar zowel artsen-in spe als aspirant-onderzoekers in terecht komen na hun studies, staat verre van stil. Sociaal is er om studenten te helpen de brug te slaan tussen de opgedane kennis enerzijds en de gezondheidszorg in de praktijk anderzijds. Zo organiseert Sociaal minstens twee keer per jaar een debat rond medische en sociaal-maatschappelijke thema's. Ook is Sociaal verantwoordelijk voor de opvolging van de Arts en Samenleving-vakken binnen de opleiding geneeskunde en zetelt het in het deelbureau Sociaal (DBS) van LOKO, waar thema's als Alma, huisvesting, diversiteit en duurzaamheid op de agenda staan.

Lore – Cursusdienst

Samen met enkele vrijwilligers, zorg ik ervoor dat alle studenten hun cursusmateriaal ter beschikking hebben in het begin van het semester. In het begin van het semester worden er een aantal grote verkopen georganiseerd. Zo kunnen de studenten jaar per jaar hun cursussen komen ophalen. Hierna zijn er nog wekelijks momenten waarop de studenten hun boeken kunnen komen halen. Verder bestaat mijn functie vooral uit bezorgde mails van studenten beantwoorden en de nodige informatie verzamelen van professoren over studiemateriaal voor hun opleidingsonderdeel.

Eva – Secretaris

Als secretaris van Medica sta ik in de eerste plaats in voor het verslag maken van onze vergaderingen, zowel die van ons voltallig praesidium (Centrale Raad) als die van het dagelijks bestuur (kernraad). Ook al het andere administratief werk valt onder mijn functie. Daarbuiten vervul ik nog verschillende andere grote en kleine taken. Zo zorg ik voor de werving van ereleden die ons een steuntje in de rug willen geven, sta ik in voor de bestelling van onze jaartruien (toch meer als duizend op jaarbasis), zorg ik voor het onderhoud van het secretariaat en de vergaderzalen in Doc's bar en houd ik de e-maillijsten en contactlijsten van al onze actieve Medicaleden up to date. Ook dit jaar zitten we al aan bijna 200 vrijwilligers die zich belangeloos inzetten voor Medica als lid van een werkgroep of een jaarraad. In mijn ogen is dit het bewijs dat we een leuke en enthousiaste studentenvereniging zijn die voor iedereen wat te bieden heeft.

Sophie – Beheerder

Als beheerder houd ik mij bezig met de financiële kant van de studentenvereniging. Dit houdt verschillende zaken in zoals de begroting opstellen, een overzicht bewaren van de financiën door de boekhouding bij te houden, facturen betalen, inkomsten tellen, regelmatig naar de bank gaan, de verzekering regelen, ...

Verder heb je contact met de vele werkgroepen, omdat ook zij je hulp kunnen gebruiken bij het organiseren van verschillende activiteiten. Speciaal voor de werkgroepen is er ook een algemene werkgroepen beheerder, met wie je vanzelfsprekend ook een goed contact onderhoudt.

Dit alles maakt beheerder van Medica zijn tot een veelzijdige en interessante functie!

Dries – Barverantwoordelijke

Dit jaar ben ik de barverantwoordelijke van Medica. Het is mijn taak om de kelders van Doc's Bar gevuld te houden, de feestjes die er zijn te coördineren, problemen aan te pakken wanneer ze ontstaan, en vooral in samenspraak met de politie en de buurtbewoners oplossingen zoeken voor overlastproblemen. De nachtrust van onze buurtbewoners is zeer belangrijk voor ons!

What happens in Medica...

Beste Alumni,

Zoals de traditie ondertussen wil, breng ik jullie via deze weg ook een beetje op de hoogte waarmee de studenten aan de faculteit bezig zijn. Het semester is ondertussen over halfweg, dus al heel wat activiteiten zijn de revue gepasseerd.

We begonnen dit jaar zeer feestelijk: omdat onze fakbar – Doc's Bar – 25 jaar zich in de Brusselsestraat bevindt startten we ons academiejaar met een feestelijke openingsreceptie. De weken hiervoor hadden we ook al heel wat werken uitgevoerd waarvan de resultaten vooral aan de buitenkant zichtbaar zijn. Wie ons pand nu passeert weet onmiddellijk dat Medica daar gehuisvest is. De eerste week ging ook de hernieuwde 6-jarige opleiding van start. Een rode loper werd uitgerold voor de eerstejaars en ook de onderwijsverantwoordelijke volgt dit samen met de professoren van zeer dichtbij op. Voorlopig lijkt alles goed te gaan, wat ons veel plezier doet.

Enkele weken later werd het nog eens duidelijk dat Doc's Bar jarig was, we nodigden alle barverantwoordelijken en praesides uit van de laatste 25 jaar en waren zeer verheugd te zien dat er gretig op deze uitnodiging werd ingegaan. Ook heel wat alumni waanden zich die avond weer in hun studententijd en gaven het beste van zichzelf op de barmeubelcantus.

Ondertussen is ook de 24-urenloop weer voorbij. Deze jaarlijkse wedstrijd waar de Leuvense kringen op 24 uur zo veel mogelijk rondjes rond het sportkot lopen valt niet weg te denken uit een academiejaar. We mochten ook zeer trots zijn op onze prestaties. We haalden de prijs binnen van het mooiste standje, deden de eerste uren mee voor de eerste plaats en eindigden na een zware nacht uiteindelijk toch 5de. Wel liepen we het record aantal rondjes dat ooit door Medica gelopen is. Een rondje is 550 meter lang en dit jaar liepen we er 30 meer dan ooit ervoor werd gelopen. Ook ben ik er zeker van dat als er een prijs was voor "meeste sfeer", we deze met veel gemak konden meenemen. Maar we houden ons natuurlijk ook serieuzer bezig dan de activiteiten die ik al aanhaalde. Zo organiseerden we afgelopen week een debat rond homeopathie en de plaats hiervan in de dagelijkse klinische praktijk. Dat dit een onderwerp was waar menig student zich wel wou over inlichten bewees de heel grote opkomst. Het centraal auditorium was gevuld met 500 à 600 studenten, achteraf op de receptie werd er ook duchtig nagekaart over wat er eerder op de avond verteld werd.

Ook de komende weken zijn nog erg gevuld. Deels worden er al voorbereidingen gemaakt voor volgend semester maar ook zijn er de klassieke jaarfeestjes die elk jaar op de kalender staan. Zo trachten we de band in het jaar te versterken, wat het studentenleven enkel aangenamer maakt. Al de info over onze activiteiten kunnen jullie steeds terugvinden op www.medica.be

Frederik Deman
Praeses Medica 2012-2013

BMW

Alumni BMW

Onze kersverse alumni waren met velen present tijdens de voorbije alumni-activiteiten (BMW Kaffee op 26 oktober en Terugkomavond op 31 oktober).

We konden er 2 strikken voor een kort gesprekje.

Gesprek met Joke Devriese

Hoe heb je je studententijd afgesloten?

Bij mij ging het naar het einde toe van druk naar drukker naar drukst! Er is in het laatste jaar van alles gebeurd, ik had een grote betrokkenheid in Medica, we hebben een congres georganiseerd, thesis geschreven... We zijn er na onze thesisverdediging goed ingevlogen met organiseren van *fulltime*. We zijn dan ook op weekend geweest, en de fulltime week goed volgepropt met een heleboel activiteiten en veel meer. Daartussenin ook gesolliciteerd en al redelijk snel een job gevonden.

Waar ben je intussen aan het werk?

De komende 6 jaar werk ik aan de Kulak. Ik doe daar een doctoraat, o.l.v. professor Pottel, en heb tegelijk een mandaat als assistent. Ik mag dan wel in West-Vlaanderen zitten, maar heb de KU Leuven nog niet echt verlaten.

Hoe is het om als nieuwe alumnus aan de activiteiten met andere biomedici deel te nemen?

Ik vond de fulltime week en weekend fantastisch, de ideale afsluiter van 5 jaar met m'n lotgenoten, "BMW Class of 2012". Het lijkt ook echt nog geen 3 maanden geleden dat we elkaar uitzwaaiden en succes wensten op de proclamatie. Ik ben zowel naar de voorbije BMW Kaffee als naar de terugkomdag geweest. Het is enorm leuk om mensen terug te zien. 'k Vind het tof om te weten waar iedereen is terechtgekomen, om te zien dat iedereen, ondanks grote twijfels op het einde van vorig schooljaar, zo toch stilletjes zijn weg aan het vinden is.

Mensen, of toch deze met een al wat meer respectabele leeftijd, zeggen altijd: "Je studententijd is toch echt de mooiste tijd van je leven." Wel, gelukkig hebben wij nog volgende BMW Kaffee om ons daaraan te doen herinneren! :-)

Joke Devriese (links)

Gesprek met Brecht Steelant

Hoe heb je je studententijd afgesloten?

Mijn studententijd heb ik toch met veel spijt achter me gelaten. Enerzijds doordat ik gedurende het laatste jaar veel medestudenten beter heb leren kennen, die ik nu jammer genoeg minder zal zien. Anderzijds, student zijn is het mooiste wat er is!

Waar ben je intussen aan het werk?

In mijn thesisjaar ben ik op zoek gegaan naar een doctoraatspositie, omdat het wetenschappelijk onderzoek me echt heel erg geboeid heeft (en ongetwijfeld verder nog zal boeien). In september ben ik dan ook van start gegaan als doctoraatsstudent op het labo Klinische Immunologie aan de KU Leuven.

Brecht Steelant (op de achtergrond)

Hoe is het om als nieuwe alumnuus aan de activiteiten met andere biomedici deel te nemen (BMW Kaffee, Terugkomavond, ...)?

Activiteiten zoals BMW Kaffee en de Terugkomdag vind ik een super initiatief om BMW medestudenten te blijven zien. Hiernaast vind ik het fantastisch dat ook professoren uitgenodigd worden om deel te nemen aan deze activiteiten. Ik hoop dat er nog tal van deze activiteiten gepland worden in het komende jaar.

Geplande activiteiten in 2013 :

25 JANUARI 2013

Quiz

@ Alma GHB

22 MAART 2013

BMW kaffee

@ Doc's bar

24 MEI 2013

Cantus

@ ZaMo

Alle info over onze voorbije en komende activiteiten vind je terug op onze webstek: www.alumnibmwleuven.be

Maak je lid op onze facebookpagina: www.facebook.com/#!/groups/BM-Wkaffee/ en word lid van onze Linked In groep: http://www.linkedin.com/groups?gid=4568428&trk=hb_side_g

Ontwikkelingssamenwerking

Congo in Leuven, Leuven in Congo

Op initiatief van Ontwikkelingssamenwerking Geneesheren & Apothekers - Alumni Leuven en Bana Leuven werd op 27 oktober II. een wandeling georganiseerd in Leuven voor Congolese doctoraatsstudenten en hun promotoren/copromotoren. De gids was Bernadette Michels die op boeiende wijze sporen in Leuven liet ontdekken die verwijzen naar Congo.

De start was in de Centrale Bibliotheek waar Marc Derez voor deze speciale gelegenheid documenten en boeken tentoonstelde die de geschiedenis van de Universit  de Kinshasa in beeld brachten. De doctorandi waren verwonderd de namen van hun voorgangers terug te vinden in Leuvense documenten.

Na de bibliotheek die meer tijd in beslag nam dan voorzien, was de volgende stop bij Kadoc in de Vlamingenstraat. Hier werd kennis gemaakt met documenten, films en video's over een belangrijk stuk van de Congolese geschiedenis. Interesse ging vooral naar een publiciteitsfilm over de eerste universiteit van Congo, Lovanium. Deze film die het studentenleven illustreerde in de gloednieuwe universiteit Lovanium lokte na de wandeling nog levendige discussies uit, confrontatie tussen heden en verleden, Leuven/Lovanium. De laatste stop was Home Vesalius in de Vesaliusstraat waar de gele ster op blauwe achtergrond in de inkomhal de band met Congo illustreert. Dit was in de jaren vijftig het Congohuis van Leuven, een home voor Belgische studenten uit de kolonie. Iedereen was enthousiast na de wandeling die eindigde met een gezellig samenzijn in de Domus in de Tiensestraat. Eén wens was dan ook om meer van dergelijke activiteiten te organiseren.

Prof. em. dr. F. Verdonck

Voorzitter Ontwikkelingssamenwerking Geneesheren & Apothekers - Alumni Leuven

Bernadette Michels, onze gids

Deelnemers 'Congo in Leuven'

Geinteresseerde toehoorders

Congo en Centraal-Afrika

Het bijzonderste verhaal dat in dit nummer van het A.Vesalius tijdschrift staat is het korte verslag over de zoektocht in Leuven naar documenten, erkenningstekens en monumenten die aan de koloniale periode van Belgisch-Congo herinneren.

Prof. Fons Verdonck, onze immer ijverige collega die de afdeling ontwikkelingssamenwerking van ALFAGEN al meerdere jaren trekt was weer eens de vader van de gedachte en de uitvoerder van het project. Wij waren getuige

van een bijzondere wandeling doorheen de stad waar wij in zeer uitgelezen locaties getuigen konden zijn van het werk en leven van onze alumni in de vroegere kolonie en in Lovanium in het bijzonder. Wij moeten dit initiatief dat Fons uittekende zeker nog eens herhalen. Wij hadden het geluk om met een leuk clubje van Congolese studenten en doctorandi op stap te gaan en nadien samen aan tafel een leuke babbel te hebben.

Dit verhaal brengt ons natuurlijk naadloos bij de verzuchting van meerdere alumni om zelf eens ter plaatse te gaan kijken en zo beter zicht te krijgen op wat daar aan de hand is en hoe wij hieraan kunnen meewerken.

Collega Frans De Weer, immer actief als arts zonder vakantie in de regio van de Grote Meren, had samen met een deskundige een mooi plan uitgetekend voor een tiendaags bezoek. Het leek ons wel iets en via een kleine rondvraag waren er onmiddellijk een twintigtal collegae bereid om mee op dat project in te zetten.

Omdat een dergelijk bezoek aan Centraal-Afrika heel wat voeten in de aarde heeft en veel verantwoordelijkheden met zich meedraagt gingen wij her en der te rade.

Ook de politieke ontwikkeling in Oost-Congo en in Rwanda hadden hun betekenis. Via Alumni Lovanienses toetsten wij het ministerie van Buitenlandse zaken en daar vandaan kwam snel een negatief advies. Ook de voorzitter van Alumni Lovanienses, die van de diplomatieke kwesties heel wat kaas gegeten heeft, was kordaat in zijn afwijzing van onze reisplannen.

Toch vonden wij diverse afdelingen aan de KU Leuven die in de regio van de Grote Meren projecten lopen hebben en die wel milder in hun oordeel waren. Ook de verantwoordelijken van Alumni-reizen spraken wij aan en die zagen medewerking onder de huidige constellatie niet zitten.

Maar wij geven niet rap op, ook al maalt de molen langzaam. Dank zij de Leuven - Congo uitstap van Fons Verdonck en zijn Congolese gezellen hebben wij weer nieuwe mensen ontmoet en zo kwamen wij bij oude bekenden van natuurritten terecht en geloof het of niet, er staat een reis klaar in de regio van Bas-Congo met Kinshasa en Kisantu op de agenda.

Begin december weten wij hierover meer, maar deze kant van Congo lijkt een heel stuk veiliger dan Oost-Congo. De periode waarop gemikt wordt zou oktober 2013 zijn. Het wordt geen luxe, maar wel comfortabel met veel inlandse contacten en bezoeken aan samenwerkingsprojecten.

Wij roepen nog geen hoera, maar het ziet er al wel realistischer uit.

ALFAGEN en de alumni laten Congo niet los

Wordt vervolgd

Prof. em. dr. Chris Geens

Prof. Erik Muls met emeritaat

Afrika: blijvende fascinatie

Op 19 oktober werd Prof. Erik Muls ge-lauwerd als nieuwe emeritus. Prof. Erik Muls is lid van ons Dagelijks Bestuur van Ontwikkelingshulp Geneesheren en Apothekers – Alumni Leuven. Eén van zijn vele verdiensten is zijn actie voor een betere diabetes-zorg in Afrika. Prof. Fons Verdonck belichtte het Afrikaanse luik van Erik's activiteiten onder de titel: 'Afrika: blijvende fascinatie', hiermee doelend op de aantrekkingskracht die Afrika op velen van ons uitoefent, ondanks de frustraties waarmee het werken in Afrika soms gepaard gaat.

Erik begon in Afrika midden jaren negentig, net voor diabetes als een epidemie over het continent raasde. Prof. E. Muls profileerde zich zowel op gebied van universitaire opleiding als zorgprogramma's voor diabetespatiënten in Congo.

Hij was copromotor van een hele reeks specialisatie-eindwerken over diabetesvoet, diabetische nefropathie en zwangerschapsdiabetes aan de universiteit van Kinshasa. Hij begeleidde doctoraatsstudenten over onderwerpen als lipoproteïenen en diabetes, lichaamscompositie en energie-verbruik bij zwangerschap, congenitale afwijkingen en gestoorde glycemie, en micro-albuminurie. Hij werkte mee aan de voedingsmiddelentabel voor Congo en was mede-organisator van educatieve programma's voor diabetische patiëntenzorg in het kader van het "Programme National contre le Diabète en RDC". Hierbij werden werkateliers georganiseerd over gans Congo o.a. in Kinshasa, Kisantu, Lubumbashi, Kisangani en Kikwit. Deze succesvolle cursussen werden uitgebreid naar Benin, Senegal en Guinée. Al deze activiteiten werden ondersteund door VLIR-Universitaire Ontwikkelingssamenwerking en de Wereld Diabetes Stichting.

Prof. F. Verdonck situeerde verschillen in visie op tijd, verleden-heden-toekomst, generatiewis-seling, overheid, maatschappij en familie in Afrikaanse culturen, kennis die belangrijk is in het lukken of mislukken van projecten in Afrika.

"Vieux Erik" is dan ook vanaf nu een Afrikaanse eretitel die Prof. E. Muls aan zijn lijst mag toevoegen.

Prof. Muls, samen met de alumna van het jaar Prof. Mathieu

Prof. em. dr. F. Verdonck

Voorzitter Ontwikkelingssamenwerking Geneesheren & Apothekers - Alumni Leuven

Jonge emereti

Prof. Dr. Bernard Vanacker

Bernard Vanacker werd geboren op 16 april 1947 in Oostende.

Hij volgde lager en middelbaar onderwijs aan het Sint Bernarduscollege te Nieuwpoort-Stad waar zijn ouders woonden en aan het Sint Augustinuscollege te Veurne.

In 1973 behaalde hij het diploma van Dokter in de Genees-, Heel- en Verloskunde aan de Katholieke Universiteit van Leuven. Vervolgens startte hij de opleiding tot geneesheerspecialist in de anesthesie en de reanimatie onder diensthoofd en stagemeester Prof. J. Van de Walle in het Sint-Rafaëlziekenhuis te Leuven. Uitgesproken interesse bestond toen voor anesthesie en analgesie voor gynaecologie en verloskunde, voor NKO en reconstructieve heelkunde, oogheelkunde en vele andere heelkundige disciplines.

Een bijkomende opleiding in de epidurale anesthesie en analgesie kreeg hij in de dienst van Dr. A. Doughty, Kingston Hospital in London (U.K.). Een stage in Devonshire Hospital London (Marylebone) verbeterde zijn bekwaamheid in de anesthesie voor moeilijke heelkundige reconstructies. In de BG Unfallklinik in Ludwigshaven (Dr. J. Buttner) specialiseerde hij zich verder in de Plexus Brachialis Anesthesie.

In 1977 werd hij adjunct-kliniekhoofd in de anesthesie-reanimatie. Gedurende 18 jaar was hij coördinerend anesthesist in het Oka Sint-Pieter en het BWC van het UZ Leuven en hij gaf 10 jaar les in het Sint Elisabeth instituut voor verpleegkunde op de Kapucijnenvoer te Leuven.

In 1985 werd hij lector aan de KU Leuven. Vervolgens werd hij in 1988 kliniekhoofd anesthesie in het UZ Leuven.

Na het behalen van zijn doctoraat in de medische wetenschappen met als onderwerp "Minor perioperative anesthetic side-effects: prevention and treatment" (promotor Prof. H. Van Aken en copromotor Prof. P. Broos) werd hij in 1994 docent in de faculteit geneeskunde van de KU Leuven.

In 1996 verhuisde hij met het Oka St-Pieter naar UZ Gasthuisberg en superviseerde daar Oka 2.

In 2001 volgde zijn laatste verhuis naar Oka 1 kern A met als heelkundige disciplines Gynaecologie, NKO en Urologie.

In zijn klinisch wetenschappelijk werk heeft hij bijzondere interesse voor locoregionale anesthesie, per- en postoperatieve analgesie, algemene anesthetica en werking van neuromusculaire blokkers en antagonisten, wat blijkt uit de tientallen publicaties als (co)auteur.

In 2006 kreeg hij de award "Organon Price" voor zijn publicatie over "Reversal of Neuromuscular Block by the new drug Sugammadex after propofol or sevoflurane anesthesie".

Momenteel werkt Prof. B. Vanacker verder aan wetenschappelijke publicaties in verband met neuromusculaire blokkers en antagonisten. Hij is tijdelijk gestopt met tennissen.

Prof. Dr. Freddy Penninckx

Freddy Penninckx werd geboren op 2 juli 1947 in Kampenhout.

Hij volgde de Latijn-Griekse humaniora in het Sint Pieterscollege te Jette. In de retorica moest hij een voordracht geven over een zelf te kiezen onderwerp. Zijn oog viel op het boek "Wij melaatsen" van Steven Debroey. Pater Damiaan was dé reden waarom hij geneeskunde als studierichting koos, niet alleen omwille van zijn idealisme, maar ook omdat hij geneeskundige problemen mee wou helpen oplossen. In de tweede kandidatuur geneeskunde greep hij met beide handen de kans om Dr. R. Kerremans, abdominaal chirurg in de dienst van Prof. J. Beckers die onderzoek verrichtte over de bekkenbodemspieren, te helpen. Hij heeft hen nooit verlaten. In 1977 werd hij dus abdominaal chirurg en heeft van zijn verdere klinische en academische loopbaan echt genoten.

Penninckx Freddy verdedigde in 1981 een PhD thesis over "Morphological and physiological aspects of anal function", was promotor van 5 PhD thesissen en (co)auteur van meer dan 250 artikels in internationale tijdschriften. In 1989 werd hij gewoon hoogleraar en in 1997 diensthoofd van de dienst Abdominale Heelkunde. Hij was voorzitter van de erkenningscommissie heelkunde (sedert 2000), voorzitter van de Belgian Section of Colorectal Surgery (1998-2003), van het Koninklijk Belgisch Genootschap voor Heelkunde (2004), van de European Society of Coloproctology (2010-2011), en lid van de editorial board van International Journal of Colorectal Disease, British Journal of Surgery, Colorectal Disease en Acta Chirurgica Belgica.

De chirurgie, op academisch niveau, heeft hem zeer veel geleerd, zowel op professioneel, als op humaan vlak. Het bijna oneindige vertrouwen van patiënten in 'de goede handen' van een chirurg is zeer indrukwekkend. Maar stelt ook de verantwoordelijkheid sterk op de proef. Zulk vertrouwen mag niet teleurgesteld worden! Ook het zeer verschillend inkassingsvermogen van patiënten na diagnostische en therapeutische tegenslagen was zeer impressionerend: terwijl de enen, sommigen zelfs kinderen, getuigden van enorme moed, strijdvvaardigheid en strijdlust, was het psychologisch draagvlak van anderen zeer beperkt in geval van tegenspoed. In het ziekenhuis maakte hij een fundamentele verandering mee in de relatie tussen collega's van de snijdende en de niet-snijdende disciplines die nu gekenmerkt is door dagelijkse samenwerking en wederzijds respect. De cursus over het thema spijsverteringstelsel werd geïntegreerd in één tekstboek, met bijdragen van radiologen, pathologen, maag-darm specialisten, hepatologen en abdominale chirurgen. Onvoorstelbaar toen hij studeerde.

In 1989 voerde Professor Penninckx de laparoscopische heelkunde in te Leuven. Een ware revolutie met gevolgen op vele vlakken, maar boven alles: de chirurgie werd minder invasief en in steeds toenemende mate uitgevoerd in daghospitaal-verband. De toename van kennis en technische mogelijkheden was zo exponentieel dat in 1997 besloten werd om de interessegebieden van de stafleden nog verder op te delen op orgaanbasis, met als doel superspecialisten te worden. Hun

'begeistering' voor de abdominale heelkunde in al zijn facetten was een inspiratiebron voor vele jonge collega-chirurgen. Penninckx Freddy is dan ook een zeer gelukkig man. Fier over en zeer tevreden met alles wat de dienst Abdominale Heelkunde als team gerealiseerd heeft.

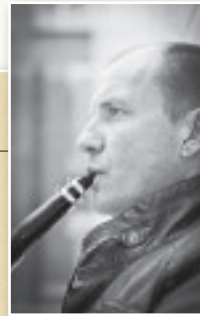
Nu is de dag gekomen dat Penninckx Freddy van de Gasthuisberg afdaalt. Wat hem betreft, maar hij is niet alleen, zullen de dagen ingedeeld worden naar het voorbeeld van de Cisterciënzers: een derde rusten, een derde werken, een derde intellectuele bezigheden. Een lijst, verschillende pagina's lang, van alle 'to do's' ligt klaar. Een zwart gat dreigt dus zeker niet. Misschien resteren er zelfs niet genoeg jaren om alles te realiseren. Hoe dan ook, samen met zijn familie zal hij genieten van alle jaren die nog komen.

Kunst en cultuur

CONCERT 2013

6e LENTECONCERT ALFAGEN (Alumni van de Faculteit Geneeskunde van de KU Leuven)

Zondag 10 maart 2013 om 16u45
Centraal Auditorium, Gasthuisberg

Naar de loflijkke gewoonte ontvangen wij om de twee jaren het befaamd Berliner Philharmoniker strijkkwartet, dit maal samen met klarinettist Roeland Hendriks, voor een prachtig concert in het Centraal Auditorium van Gasthuisberg met zijn uitzonderlijk goede akoestiek.

Het wordt een volledig Mozartprogramma met op het programma:

- ♪ Divertimento in F K.138, als korte en leuke inleiding
- ♪ Klarinet- Quintet in A K.581, een absoluut meesterwerk van Mozart en één van de mooiste composities voor Kamermuziek ooit

Pauze

- ♪ Gran Partita in Bes K.361, versie van 1803 voor strijkers en klarinet. Dit is een verkorte, maar zeer mooie, versie van de Gran Partita in 4 delen (de oorspronkelijke versie bevat 6 delen en beslaat ongeveer 1 uur muziek!)

Noteer 10 maart 2013 alvast in uw agenda, weldra volgen gedetailleerde uitnodigingen.

Matthaeus Terminus is allicht de latinisering van Mathijs Van(den)e(y)nde. Over hem was - voor zover wij konden nagaan - inderdaad niets méér gekend dan de gebeurtenis die zich afspeelde op het Parijse kerkhof *les Saints-Innocents* en die Vesalius vermeldde in het hoofdstuk over de skeletteertechniek in het eerste boek van zijn *Fabrica 1543*. Dat was tussen het begin van het academiejaar in 1533 en de zomer van 1536. Hij doet het verhaal dat hij zijn studie van de osteologie op dat kerkhof bijwerkte, omdat daar verscheidene hopen opgedolven beenderen lagen. Samen met Matthaeus Terminus, een geneesheer, traiden zij er zich zolang in de morfologie van de beenderen, tot zij op de duur met hun medestudenten wedden gedurende méér dan een half uur - geblinddoekt - elk bot dat zij in hun handen stopten, op de tast alleen te kunnen herkennen:

Naast het feit dat zij aangetast zijn door verrotting wegens de droge grond zult ge - net als op het kerkhof les Saints-Innocents in Parijs - nooit alle beenderen van eenzelfde individu aantreffen, wat ge wél zult vinden in de eerder vermelde graven. Op dat kerkhof zult ge méér dan elders grote stapels beenderen vinden die opgegraven werden. In het begin, toen ik de beenderen leerde samen met Matthaeus Terminus - een vooraanstaand geneesheer in alle takken van de geneeskunde en over wie ik zal blijven beweren dat hij mijn meest geleerde studiemakker was - boden deze stapels ons zo een overvloed aan beenderen dat, eens wij op de hoogte waren door de lange en onvermoeibare gewoonte ze te onderzoeken, wij het soms aandurfdan met onze vrienden te wedden dat wij, zelfs geblinddoekt, in staat waren om elk bot uit die stapels, dat zij ons gedurende een half uur lang in handen stopten, om het even welk het was, op de tast alleen te kunnen herkennen. Leergierig als wij waren dienden wij dit des te meer te doen daar onze opleiding in dat deel van de geneeskunde te wensen overliet. ⁴

Hieruit blijkt dus dat Matthaeus Terminus een degelijk geneesheer was, studiegenoot en vriend van Vesalius in Parijs, en dat zij er nu en dan samen met enkele andere makkers op uittrokken, om osteologie te oefenen op wat toen het grootste kerkhof was in het Westen. ⁵ Wij kunnen er ook uit afleiden dat hij - net als Vesalius - erg geïnteresseerd was in de osteologie. Zeer vermoedelijk waren zij ook leeftijdgenoten. Hebben zij elkaar reeds in Leuven leren kennen of volgde Terminus zijn artes aan een andere universiteit? Deze passage bewijst in elk geval dat Vesalius hem ongeveer acht jaar later zeker nog niet vergeten was.

Het leek logisch de speurtocht naar Terminus te starten in Parijs, maar de matrikels zijn daar verdwenen. De commentaren zijn er wél bewaard, maar noch Vesalius noch Terminus komen erin voor. Dit wijst erop dat geen van beiden daar een examen heeft afgelegd. Zij gingen vermoedelijk op hetzelfde moment weg uit Parijs en allicht zelfs om dezelfde reden. Mocht Terminus afkomstig

4 Andreas VESALIUS. *De Humani Corporis Fabrica*, Bazel: Johannes Oporinus, 1543; zie p. 159: ... Praeter hoc enim, quod illa carie ob terrae siccitatem assicuntur, omnia eiusdem hominis ossa nunquam velut in dictis nuper monumentis reperies, vel Parisiis etiam in Innocentium coemiterio. Ubi, si modo alibi, quamplurimos ossium e terra fodiuntur, habes acervos: qui mihi quando primum ossa cum MATTHAEO TERMINO, in omnibus medicinae partibus insigni medico, & dum vivam mihi colendo studiorum sodali doctissimo discerem, adeo nobis uberem suppeditarunt copiam, ut longo in defessoque spectandi usu edocti, etiam obvinctis oculis cum sodalibus interdum deponere ausi fuerimus, unius mediae horae spacio nullum os ex tot acervis porrigi posse, quod, cuiusmodi esset, tactu non diiudicaretur. Atque id eo nobis faciendum erat studiosius, quo discendi cupidi, magis praeceptorum opera, in hac medicinae parte destituebatur.

5 Maurits BIESBROUCK en Omer STEENO. 'Leuven: Birthplace of Modern Skeletology, thanks to Andreas Vesalius, with the Help of Gemma Frisius, his Friend and Fellow-physician' in *Acta Chirurgica Belgica*, 2012, 112: 89-105, ill.

zijn uit de streek van St-Truiden, Tongeren, Hasselt, die toen onder Luik ressorteerde, dan moeten wij denken dat hij zijn artesstudies volgde in Keulen, daar Luik toen van Keulen afhing. Daar komt zijn naam evenwel niet voor in de matrikels. De toevoeging *alemanus* in één van de akten bij Terminus' naam vinden wij niet terug in deze van Vesalius, maar in de *rotulus* van de professoren van de universiteit van Padua vinden wij zowel voor het jaar 1539, 1940 als 1541 en ook 1543 dat hij vermeld werd als *Ex. D. M. Andreas Vesalius Bruxelensis [sic] Germanus.* (de Zeer Edele Heer Professor Andreas Vesalius uit Brussel, Germaan).⁶

Een jarenlange aandacht voor de figuur van Terminus bleef tot nu vruchteloos, tot recent een plotse ingeving een doorbraak gaf: zou Terminus misschien - net als Vesalius - na Parijs, naar Padua getrokken zijn?

Elda Martellozzo Forin vermeldt in de *Index* van haar *Acta Graduum Academicorum Gymnasii Patavini* inderdaad de naam 'Terminus Mattheus Alemanus', gevolgd door de mededeling *scol. art. et med. 2346, 2347, doct. art. et med. 2350* (student in de artes en de medicijnen 2346, 2347; doctor in de artes en in de medicijnen 2350).⁷ De drie getallen slaan elk op een akte die opgenomen werd in haar *Acta Graduum Academicorum*. De eerste heeft te maken met zijn aanvraag en toelating tot het doctorsexamen. De tweede met de gunstige afloop daarvan en de derde met zijn promotie tot doctor in de geneeskunde.⁸

Dankzij de vondst van deze drie akten weten wij nu dat Matthaëus Terminus inderdaad eveneens in Padua was. Daar komen wij hem reeds op het spoor op 23 maart van dat jaar, toen hij zich inschreef voor een tentamen en drie dagen later op 26 maart voor zijn doctorsexamen. Op 5 april ontving hij de eretekens van de faculteit, wat erop neerkomt dat hij gepromoveerd werd tot doctor in de geneeskunde. Dit betekent dat hij daar acht maanden eerder dan Vesalius zijn doctorstitel verwierf. Alleen in de *Fabrica 1543* is er van hem sprake en zeer opvallend is dat Vesalius enkel de anekdote aanhaalt van op het Parijse kerkhof *les Saints-Innocents*. Nergens, in géén van zijn andere werken ontmoeten wij hem. Dat is wat vreemd want hij omschrijft Terminus als *in omnibus medicinae partibus insigni medico, & dum vivam mihi colendo studiorum sodali doctissimo discerem.* (vooraanstaand geneesheer op elk gebied van de geneeskunde en over wie ik zal blijven beweren dat hij mijn meest geleerde studiemakker was). Dit lijkt erop te wijzen dat Terminus in het begin van de jaren 1540 nog geen belangrijke dingen realiseerde, maar dat Vesalius hem niettemin toch met die vermelding wenste te eren: om welke reden? Het wijst er in elk geval op dat de relatie tussen beide oude schoolkameraden in geen geval verwaterd was. Zagen ze elkaar soms, bijvoorbeeld doordat Terminus in Padua actief was (als huisarts?), en wilde Vesalius zijn vriend op die manier eren?

6 José BARON FERNANDEZ. *Andrés Vesalio: su vida y su obra*, Madrid, Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Instituto "Arnaldo de Villanova", 1970, 8°, XIX-312 pp., ill.; zie Lam. III, IV en VI tussen pp. 48 en 51. Ex. D. M. = Excellentissimus Dominus Magister. Baron vindt die toevoeging *Germanus* vreemd. De lijsten van de jaren 1535 tot 1538 zijn volgens hem onvindbaar.

7 Elda Martellozzo FORIN. *Acta Graduum Academicorum Gymnasii Patavini ab Anno 1501 ad Annum 1550*, Centro per la storia dell'università di Padova, Padova: Editrice Antenore, 1982; zie p. 174.

8 Elda Martellozzo FORIN. *Acta Graduum Academicorum ab Anno 1526 ad Annum 1537*, Instituto per la storia dell'università di Padova, Padova: Editrice Antenore, 1970; zie pp. 421-423.

Sfeerbeeld van het kerkhof Les Saints Innocents in Parijs uit 1570 (olie op paneel door Jakob Grimer, Musée Carnavalet, Parijs)

Kende Vesalius Terminus - net als Gisbertus Carbo - ook 'van kindsbeen af'?⁹ Hoe is die relatie Vesalius-Terminus geëvolueerd? Terminus was - zoals uit de akten zal blijken - Alemanus (een 'Duitsler') en ook hij zal bijgevolg redenen gehad hebben, om Parijs te verlaten door de derde Frans-Duitse oorlog, die pas was uitgebroken. Van Vesalius weten wij dat hij nog niet de vereiste leeftijd had om zijn baccalaureaatsexamen daar te kunnen afleggen. Een student moest voor het examen minstens tweeëntwintig jaar oud zijn. Bovendien vond het slechts om de twee jaar plaats met half

⁹ Omer STEENO en Maurits BIESBROUCK. 'Ghysbrecht Colen, alias Gisbertus Carbo, een Leuvense vriend van Andreas Vesalius' in Luc MISSOTTEN (ed.), *Omtrent Andreas Vesalius*, Antwerpen-Apeldoorn, Garant, 2007, pp. 21-40, ill. Tevens IDEM. 'Ghysbrecht Colen, alias Gisbertus Carbo, Andreas Vesalius's friend from Leuven (Louvain)' in *Acta Internationalia Historiae Medicinae - Vesalius*, 2007, 13 (no. 2): 75-76, ill.

vasten. ¹⁰ Beiden waren daarna in Padua, waar Terminus dus maanden vroeger dan Vesalius doceerde. Mogelijks trok Terminus rechtstreeks van Parijs naar de Italiaanse universiteitsstad en won hij hierdoor tijd. Vesalius ging – zoals gekend – eerst naar Brabant terug waar hij onder andere zijn *Paraphrasis* uitgaf. Zou het kunnen dat Terminus in februari-maart 1537 Vesalius inlichtte over de mogelijkheid om studies elders verricht in Padua te valoriseren, zodat Vesalius reeds in maart 1537 eveneens naar Padua vertrok? Was Terminus daar eerder dan Vesalius op de hoogte van een vacature bij de hoogleraren? ¹¹ Voor wie Parijs verliet was Padua een logische keuze om de medische studies verder te zetten. Zeker op het gebied van de anatomie was deze universiteit met haar dissecties op mensenlijken vooruitstrevender dan de Franse hoofdstad die nog volop Galenisch was. Zagen zij elkaar daar geregeld en bleven zij vrienden?

Hier volgt de tekst van de drie akten met hun vertaling.

De akten

2346. 1537 mar. 23, de mane. In eccl. S. Urbani Padue.

Convocato etc. mandato – art. doct. d. Hieronimi a S. Cruce prioris, – d. prior dixit: "Excellentissimi d. doctores, causa convocationis – est ista: est hic extra – quidam – art. et med. schol. Alemanus nomine d. Mattheus Terminus Alemanus, qui intendit petere gratias – de – conventibus in art. – et in med. – cum suprema diminutione." – Recolectis suffragiis, – fuit obtentum omnibus suffragiis –

Et interfuerunt – d. doctores infrascripti: – d. Ludovicus Carensius, d. Hieronimus Maripetro, d. Marcus Trivisanus, d. Hieronimus de Urbino, d. Franciscus de Cressentiis, d. Ludovicus Pasius, d. Paulus a Sole, d. Petrus de Noali, d. Hieronimus de Tolentino, d. Odus de Odis, d. Hieronimus de S. Cruce, d. Franciscus Frizimelega, d. Sebastianus Guidonus, d. Hieronimus Coradinus, d. Andreas de Mantua, d. Antonius Frizimelega, d. Hieronimus Stephanellus, d. Paulus de Grassis, d. Christophorus a S. Maximo, d. Alexander a Guantis.

Punctatores: ad tentamen d. Franciscus Porcinellus, d. Odus de Odis; ad examen d. Christophorus a S. Maximo, d. Paulus de Grassis. (A.A.U., 325, ff. 21v-22)

2347. 1537 mar. 26, de mane. In eccl. S. Urbani Padue.

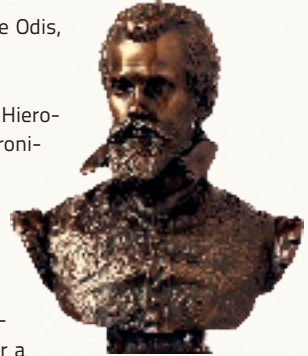
Convocato etc. mandato suprascripti d. prioris, – ultrascriptus d. Mattheus Terminus fuit tentatus in art. et med. et, quia se bene habuit – in recitatione punctorum sibi hesterna die assignatorum, – approbatus fuit omnibus suffragiis uno excepto idoneusque fuit reputatus ad suum privatum examen subeundum in art. et med., sub promotoribus suis dominis Paulo a Sole sindico, Hieronimo Maripetro, Odo de Odis, Paulo de Grassis, Hieronimo Coradino, Hieronimo Stephanello in

10 Ernest WICKERSHEIMER. *La médecine et les médecins en France à l'époque de la Renaissance*, Paris: A. Maloine, 1906, 693 pp.; zie p. 57.

11 Volgens O'Malley, *Op. Cit.*, p. 78, 79, 98, 110 en 431 n. 24, werd de vacature achtergelaten door Paolo Colombo van Cremona, die *explicator chirurgiae* was tijdens het academiejaar 1536-1537. Hij verwijst hiervoor naar Antonio Riccoboni. *De gymnasio patavino*, Padua, 1598, p. 27. Paolo moet onderscheiden worden van Realdo Colombo, eveneens uit Cremona en vermoedelijk een jongere verwant.

art., in med. vero dominis Paulo a Sole, Benedicto Faventino, Odo de Odis, Hieronimo de Urbino et Francisco Frizimelega. Et illico iuravit -

Et interfuerunt - d. doctores infrascripti: - d. Ludovicus Carensius, d. Hieronimus Maripetro, d. Antonius de Carariis, d. Marcus Trivisanus, d. Hieronimus de Urbino, d. Franciscus de Cressentiis, d. Ludovicus Pasinus, d. Antonius de Soncino, d. Paulus a Sole, - d. Laurentius Zachus, d. Marcus Ursatus, d. Petrus de Noali, d. Hieronimus de Tolentino, d. Marcusantonijs de Ianua, d. Odu de Odis, d. Hieronimus de S. Cruce, d. Franciscus Frizimelega, d. Sebbastianus Guidonus, d. Hieronimus Coradinus, d. Andreas de Mantua, d. Hieronimus Stephanelus, d. Paulus de Grassis, d. Christophorus a S. Maximo, d. Alexander a Guantis. (A.A.U., 325, f. 22v)

2350. 1537 apr. 5, de mane. In aula episcopali Padue.

Convocato etc. mandato - art. doct. d. Hieronimi a S. Cruce prioris, - in presentia rev. i. u. doct. d. Iacobi Rotta vic. surrogati ad hunc actum et in assistentia - d. Michaelis Miricii Rodiensis vicerec. univ. d. artistarum Padue, ultrascriptus d. Mattheus Terminus fuit in art. et med. conventuatus - super punctis suis hesterna die sibi assignatis, - fuit approbatus nem. pen. discentiente - et per - d. vicarium surrogatum pronuntiatus. - Et illico - art. et med. doct. d. Odu de Odis nomine suo et aliorum dominorum compromotorum suorum prefato d. Mattheo in facultatibus ipsis tribuit insignia.

Et interfuerunt - d. doctores infrascripti: - omnes d. promotores ultrascripti, d. Ludovicus Carensius, d. Antonius de Carariis, d. Marcus Trivisanus, d. Franciscus Bonafides, d. Franciscus de Cressentiis, d. Ludovicus Pasinus, d. Antonius de Soncino, - d. Laurentius Zachus, d. Marcus Ursatus, d. Petrus de Noali, d. Hieronimus de Tolentino, d. Marcusantonijs de Ianua, d. Hieronimus de S. Cruce, d. Sebbastianus Guidonus, d. Andreas de Mantua, d. Antonius Frizimelega, d. Alexander de Doctoribus, d. Magnus Leonicus, d. Christophorus a S. Maximo, d. Alexander a Guantis. (A.A.U., 325, f. 23)

Vertaling van de akten

2346. De morgen van 23 maart 1537, in de kerk van de H. Urbanus, Padua.

De opgeroepen en gemandateerde doctor in de artes dhr. Hieronimus, prior van het Heilig Kruis, de deken, zegde: "Hooggeachte heren doctors, de reden van de bijeenroeping is deze: er wacht hier buiten iemand, een Duitser van de school van de artes en de medicijnen, genaamd dhr. Mattheus Terminus uit Duitsland, met de bedoeling de vergadering om de gunst te vragen geëxamineerd te worden in de artes en in de medicijnen met de grootste vermindering [van het examengeld]".¹² Na opname van de stemmen werd dit toegestaan door alle stemmers.

Waren aanwezig de hieronder vermelde heren doctors: dhr. Ludovicus Carensius, dhr. Hieronimus Maripetrus, dhr. Marcus Trivisanus, dhr. Hieronimus van Urbino, dhr. Franciscus de Cressentiis,

12 Dit betekende toen de betaling van 17,5 dukaten.

dhr. Ludovicus Pasinus, dhr. Paulus a Sole, dhr. Petrus de Noali, dhr. Hieronimus de Tolentino, dhr. Odus de Odis, dhr. Hieronimus van het H. Kruis, dhr. Franciscus Frizimelega, dhr. Sebastianus Guidonus, dhr. Hieronimus Coradinus, dhr. Andreas van Mantua, dhr. Antonius Frizimelega, dhr. Hieronimus Stephanellus, dhr. Paulus de Grassis, dhr. Christophorus a S. Maximo, dhr. Alexander a Guantis.

Stemopnemers: voor het tentamen dhr. Franciscus Porcinellus, dhr. Odus de Odis; voor het examen dhr. Christophorus a S. Maximo, dhr. Paulus de Grassis. (*Oud archief van de universiteit van Padua*, 325, ff. 21v-22)

2347. De morgen van 26 maart 1537, in de kerk van de H. Urbanus, Padua.

De opgeroepen en gemandateerde voornoemde heer deken en anderzijds dhr. Mattheus Terminus, geëxamineerd in de artes en de medicijnen, en - daar hij goed heeft gepresteerd - werd hij bij de opsomming gisteren van de punten, die hij zich had verworven, door alle stemhebbenden behalve één goedgekeurd en werd geschikt bevonden voor het afleggen van zijn particulier examen in de artes en de medicijnen onder zijn promotoren [voor de artes] de heren Paulo a Sole, syndicus, Hieronimus Maripetrus, Odo de Odis, Paulus de Grassis, Hieronimus Coradinus, Hieronimus Stephanellus en voor de medicijnen de heren Paulus a Sole, Benedictus Faventinus, Odo de Odis, Hieronimus van Urbino et Franciscus Frizimelega. Hij legde onmiddellijk de eed af.

Waren aanwezig, de hieronder vermelde heren doctores: dhr. Ludovicus Carensius, dhr. Hieronimus Maripetrus, dhr. Antonius de Carariis, dhr. Marcus Trivisanus, dhr. Hieronimus van Urbino, dhr. Franciscus de Cressentiis, dhr. Ludovicus Pasinus, dhr. Antonius de Soncino, dhr. Paulus a Sole, dhr. Laurentius Zachus, dhr. Marcus Ursatus, dhr. Petrus de Noali, dhr. Hieronimus de Tolentino, dhr. Marcusantonijs de Ianua, dhr. Odus de Odis, dhr. Hieronimus van het H. Kruis, dhr. Franciscus Frizimelega, dhr. Sebastianus Guidonus, dhr. Hieronimus Coradinus, dhr. Andreas van Mantua, dhr. Hieronimus Stephanellus, dhr. Paulus de Grassis, dhr. Christophorus a S. Maximo, dhr. Alexander a Guantis. (*Oud archief van de universiteit van Padua*, 325, f. 22v)

2350. De morgen van 5 april 1537, in het paleis van de bisschop in Padua.

Door de opgeroepen en gemandateerde doctor in de artes dhr. Hieronimus, deken van het Heilig Kruis, in aanwezigheid van de eerwaarde heer Iacobus Rotta, doctor in de beide rechten, plaatsvervangende voorzitter voor deze akte en geassisteerd door dhr. Michaelis Miricii Rodiensis, vice-rector van de faculteit van de artes in Padua, werd de voornoemde heer Mattheus Terminus tot de artes en de medicijnen toegelaten, gezien zijn punten die hem gisteren werden toegekend. Dit werd aanvaard zonder enige tegenstem en door de plaatsvervangende voorzitter uitgesproken. Aansluitend verleende dhr. Odus de Odis, doctor in de artes en de medicijnen, in naam van zichzelf en van al zijn andere medepromotoren aan de voornoemde heer Mattheus de eretekens van dezelfde faculteit.

Waren aanwezig de hieronder vermelde heren doctors: alle eerder vermelde promotoren, dhr. Ludovicus Carensius, dhr. Antonius de Carariis, dhr. Marcus Trivisanus, dhr. Franciscus Bonafides, dhr. Franciscus de Crescentiis, dhr. Ludovicus Pasinus, dhr. Antonius de Soncino, dhr. Laurentius Zachus, dhr. Marcus Ursatus, dhr. Petrus de Noali, dhr. Hieronimus de Tolentino, dhr. Marcusantonijs de Ianua, dhr. Hieronimus van het H. Kruis, dhr. Sebastianus Guidonus, dhr. Andreas

van Mantua, dhr. Antonius Frizimelega, dhr. Alexander de Doctoribus, dhr. Magnus Leonicus, dhr. Christophorus a S. Maximo, dhr. Alexander a Guantis. (*Oud archief van de universiteit van Padua*, 325, f. 23)

Acht maanden later waren die promotoren voor Vesalius' doctoraat (akte 2437): Ludovicus Carensius, Hieronimus Maripetrus, Antonius de Carariis, Marcus Trivisanus, Hieronimus de Urbino, Franciscus Bonafides, Franciscus de Crescentiis, Ludovicus Pasinus, Antonius de Soncino, Paulus a Sole, Hieronimus de Tolentino, Odus de Odis, Hieronimus van het H. Kruis, Franciscus Frizimelega, Sebbastianus Guidonus, Hieronimus Coradinus, Andreas van Mantua, Hieronimus de Leone, Hieronimus Stephanellus, Paulus de Grassis, Christophorus a S. Maximo en Alexander a Guantis.

Roth vermeldt ze alle tweeëntwintig zoals ze opgenomen werden in deze akte en in net dezelfde volgorde.^{13, 14} Vreemd is dat O'Malley voor Vesalius maar vijf 'sponsors' vermeldt en hiervoor verwijst naar deze lijst bij Roth.¹⁵

Deze gang van zaken, een examenprocedure over drie dagen, was gelijk aan deze die Vesalius acht maanden later zou doorlopen. Het interval van telkens één dag, de plaats van de handelingen en ook de meeste betrokken personen waren dezelfde.¹⁶

Mogelijk kon Terminus de academische autoriteiten in Padua inlichten over de 'kwaliteiten' van Andreas Vesalius. Zoals wij zagen waren zij op zoek naar een nieuwe hoogleraar in de heilkunde en de anatomie.

Waarschijnlijk werd Terminus geen professor, in elk geval niet in Leuven, want hij staat niet vermeld in de *Fasti academici* van Valerius Andreas. Zijn naam komt ook nergens voor op de vermelde *rotuli* met de namen van de professoren in de geneeskunde van Padua. Begon hij in Padua of elders een artsenpraktijk of keerde hij terug naar zijn geboortestreek?

Wij vonden evenmin waar en wanneer hij stierf noch eventueel nagelaten werken. Hiervan is er niets te vinden in Valerius Andreas, noch in zijn *Fasti* noch in de *Bibliotheca*. Genealogische gegevens zijn er voorlopig evenmin.

Prof. em. dr. Omer Steeno en Dr. Maurits Biesbrouck

13 Moritz ROTH. *Andreas Vesalius Bruxellensis*, Berlin, G. Reimer, 1892, viii, 500 pp.; zie p. 427.

14 Elda Martellozzo FORIN. *Acta Graduum Academicorum ab Anno 1526 ad Annum 1537*, Instituto per la storia dell'universita di Padova, Padova: Editrice Antenore, 1970; zie pp. 447-448, meer bepaald akte 2437.

15 O'MALLEY. *Op. cit.*, p. 430 n. 14.

16 Zie FORIN. *Acta Graduum Academicorum ab Anno 1526 ad Annum 1537*; tevens ROTH, *Op. cit.*, pp. 360, I en 425-527 en O'MALLEY. *Op. cit.*, pp. 76-77).

Was Vesalius linkshandig?

Waar komt het gerucht vandaan dat Vesalius linkshandig zou geweest zijn?

Drie afbeeldingen suggereren dit.

Eerst het voorblad van zijn "De Humani Corporis Fabrica", versierd met een monumentale hout-sneede, zo groot en met zoveel detail dat het onmogelijk is ze hier op het kleine formaat van ons tijdschrift af te drukken, maar je vindt ze wel in al haar pracht op onze webstek www.vesaliuson-line.be. Vesalius staat afgebeeld omringd door talrijke toeschouwers tijdens een demonstratie van anatomie. Hij wenst in zijn betoog een belangrijk punt te benadrukken en steekt daarbij zijn linker wijsvinger in de lucht. (figuur 1)

Fig. 1: Detail van het voorblad van Vesalius "De humani corporis fabrica", eerste uitgave, 1543.

Als je rechtshandig bent dan zou je in die situatie de rechter wijsvinger omhoog steken, probeer het maar zelf.

De andere twee afbeeldingen zijn het werk van de Oostendse schilder E.J.C. Hamman. Toen hij deze portretten van Vesalius schilderde, was deze reeds 300 jaar overleden, maar wij weten dat Hamman grondig zijn onderwerp bestudeerde telkens hij een historische figuur wilde afbeelden. In beide schilderijen toont Hamman Vesalius met het scapel bij de linkerhand (fig. 2)

Fig. 2. a: Detail uit het doek "Vesalius in Padua" dat in 1863 aangekocht werd door het Musée des Beaux Arts van Marseille, waar het zich nog steeds bevindt.

2b: Detail uit het doek in het bezit van de Cornell University in Ithaca N.Y.

Beide schilderijen zijn in hun geheel afgebeeld in het aprilnummer 2012 van het A. Vesalius tijdschrift en op onze webstek.

Een grondig onderzoek van deze suggesties is hier aangewezen.

Beginnen we met het voorblad van de Fabrica. De bewering dat Vesalius hier met de linker wijsvinger zijn betoog onderstreept, terwijl zijn rechterhand achteloos op het lijk rust, is fout. Je moet

Fig. 3. Vergroot detail van de houtsnede van het voorblad.

(a) uit de eerste uitgave van "de humani corporis fabrica" in 1543

(b) Deze houtsnede werd later in dat jaar opnieuw gebruikt als voorblad voor Vesalius' *Epitome*. In deze afdruk is het stilet wat duidelijker zichtbaar.

wel een vergrootglas gebruiken om het te zien. Tussen duim en wijsvinger van de rechterhand houdt Vesalius een stilet om het buikvlies van het lijk opzij te trekken. Zijn rechterhand is de actieve hand.

De actie van de rechterhand is moeilijk zichtbaar omdat de graveur met arcering schaduw heeft aangebracht op de wijsvinger, maar ze is onmiskenbaar: Vesalius is hier afgebeeld als rechtshandig.

Hamman's schilderij "Vesalius in Padua" (fig. 2a) toont het scalpel in de linkerhand, maar de manier waarop Vesalius het vasthoudt suggereert dat hij helemaal niet van plan is er mee te snijden. Hij houdt het maar vast om te beletten dat het op de grond valt tijdens zijn enthousiast betoeg.

Het andere doek, dat in de Cornell Universiteit hangt (fig. 2b), is wat problematischer. Hier is het duidelijk: Vesalius grijpt met de linkerhand naar het scalpel. Maar ik zelf, die rechtshandig ben, heb bij operaties steeds de instrumententafel aan mijn linkerkant doen opstellen. Zo kon ik met mijn linkerhand het instrument opnemen, om het in de juiste houding door te geven aan mijn rechterhand. Het is niet zeker dat Hamman rekening hield met mijn werkwijze, het ligt meer voor de hand dat hij in zijn schilderij een onbehaaglijk gevoel wilde accentueren: gedempte verlichting, een lijk op tafel, een ongeruste blik naar het kruisbeeld, en een linkerhand die een mes grijpt. Want links is, in alle talen die ik ken, synoniem met sinister.

Merkwaardig is dat de lithograaf Mouilleron met de zeer getrouwe kopie die hij tekende, het origineel in spiegelbeeld afdruckte. (zie: A. Vesalius tijdschrift p. 23, april 2012). Met een camera lucida of lithografische technieken is dat helemaal niet moeilijk, maar bij mijn weten is het de enige litho in spiegelbeeld die Mouilleron vervaardigde. Er moet een reden zijn. Misschien was hij van oordeel

dat de onheilspellende sfeer van het origineel overdreven was, voor een prent bestemd voor de salons van Europa. Misschien wilde hij de lugubere sfeer wat milder en vond hij dat het spiegelbeeld van Hamman's werk iets minder sinister was. Het verder verloop heeft hem gelijk gegeven. Zijn litho, op meer dan honderd exemplaren verspreid, heeft Hamman's schilderij zeer populair gemaakt, terwijl bijna een eeuw verliep vooraleer iemand opmerkte dat de litho een spiegelbeeld is van het origineel.

Maar Vesalius was rechtshandig, zijn tijdgenoten beweerden nooit het tegendeel.

Prof. em. dr. L. Missotten

P.S. Met dank aan O. Steeno en M. Biesbrouck die al jaren informatie over Vesalius verzamelden. M. Biesbrouck vestigde mijn aandacht op het stilet in Vesalius' rechterhand en op een tekst in de Fabrica: "alsof men een pen of een stok zou binden aan de zijkant van de pols en de voorarm, zoals zorgzame moeders doen met de linker duim en de voorarm van hun kinderen, wanneer zij zien dat ze teveel hun linkerhand gebruiken en schrik hebben dat zij na verloop van tijd volledig linkshandig zouden worden."

Viering Andreas Vesalius 2014

De meeste alumni van ALFAGEN en zeker de regelmatige lezers van ons tijdschrift weten dat een aantal van onze emeriti grote Vesalius kenners zijn. Het jarenlang onderzoekwerk van enkele collegae heeft al heel veel materiaal opgeleverd waarvan nu dankbaar gebruikt wordt gemaakt bij de voorbereiding van de viering van de 500ste geboortedag van de beroemdste Alumnus van de KU Leuven.

Tijdens gans het academiejaar 2014-2015 worden allerlei initiatieven op het getouw gezet waaronder een tentoonstelling in het Leuvense museum M, een internationaal congres, stadswandelingen en allerlei culturele manifestaties. Wij horen dat de interesse voor de viering erg groot is in Leuven, in Vlaanderen maar ook ver daarbuiten. Het eiland Zakynthos, waar Vesalius in 1564 overleed, werkt ook aan een herdenking met ondersteuning van de Belgische ambassade in Athene. Onze webstek www.vesalionsonline.be kan u hierover inlichten.

Omdat feesten geld kost zijn wij op zoek naar sponsoring bij allerlei instanties en zo geven wij onze alumni de kans om een bijdrage te leveren met een gift aan:

Fonds Cultureel en Historisch Erfgoed KU Leuven

IBAN: BE 457 34019417789 en BIC: KREDBEBB van de KU Leuven met vermelding van de gestructureerde mededeling +++400/0007/31781+++

In de loop van het jaar wordt aan de schenker een fiscaal attest bezorgd.

Met deze gift kunnen ALFAGEN leden de activiteiten steunen die de KU Leuven tijdens het academiejaar 2014 – 15 organiseert in verband met deze viering.

Bij vragen over uw gift aan KU Leuven en de fiscale aftrekbaarheid, kan u steeds terecht bij het Leuvense Universiteitsfonds: leuvenuniversiteitsfonds@kuleuven.be

Hartelijke dank

Mede namens Andreas Vesalius

Prof. em. dr. C. Geens

Nieuws uit de UZ Leuven

Tien jaar chirurgisch dagcentrum

Dit jaar bestaat het chirurgisch dagcentrum (CDC) tien jaar. We spraken met prof. dr. Guy Bogaert, die mee aan de wieg stond van het CDC, en met hoofdverpleegkundige Martine Roelants.

"Het ontstaan van het chirurgisch dagcentrum is eigenlijk bizar verlopen", steekt professor Bogaert van wal. "Halverwege de jaren 90 waren er al plannen om op de huidige locatie een centrum voor dagchirurgie op te starten. Dit idee werd al snel weer losgelaten. Omstreeks 2000 werden de plannen opnieuw bovengehaald en zag men er wel toekomstmuziek in. En zo werd ik uitgenodigd om mee te bouwplannen te bekijken. Wat me meteen opviel, was dat er voor een klassieke ziekenhuisopstelling gekozen werd, met aparte kamers, toiletten en douches. Maar daar kon ik me eigenlijk helemaal niet in vinden. In de Verenigde Staten had ik namelijk gezien dat het anders kon. Daar werkte men toen al veel met dagchirurgie, met onder andere lokale en korte verdovingen. Zo konden de patiënten dezelfde dag nog naar huis. Daar zag zo'n chirurgisch dagcentrum er dikwijls echt uit als een drive-through!"

Drie principes

"Verder had ik er geleerd dat je een drietal basisprincipes moet volgen om een goed chirurgisch dagcentrum op te starten. Het eerste principe is dat je een dergelijk centrum fysiek aan een operatiekwartier moet koppelen. Ten tweede moet de patiënt centraal staan en ten derde moet je het

Martine Roelants, dr. Kristien Vermeulen, dr. An Teunkens, Christine Van Reet, prof. dr. Guy Bogaert en Leona Peeters

gevoel van 'ziek zijn' zo kort en laag mogelijk houden."

"Ik had al eens geprobeerd om het idee in Duitsland te lanceren, maar was er toen niet in geslaagd. Ook in België stuitte het idee eerst op argwaan. Maar uiteindelijk lukte het om een team van mensen te vinden die erin geloofden. Samen gingen we verschillende chirurgische dagcentra in de VS bekijken, om zo een goed plan voor ons eigen chirurgisch dagcentrum op te stellen. En zo ging de bal aan het rollen."

"Riet Peeters, Pierre Luysmans en ikzelf hebben wel twee jaar lang elke dag vergaderd over de organisatie en invulling van het CDC. Vergaderingen met berekeningen en cijferanalyses om het project toch maar te doen slagen. Zij zijn de echte pioniers van het CDC en dragen tot op vandaag bij tot de efficiëntie."

Structuur en aankleding

Professor Bogaert: "Als je de structuur van het CDC bekijkt, zie je dat de patiënt een mooie cirkelbeweging maakt: van de wachtzaal naar de verkleedruimten, de voorbereidingscabines, de operatiezalen, de PAZA en de ontwaakruimte, om dan vervolgens weer buiten te wandelen."

"We kozen voor een grote open ruimte met veel glaspartijen waardoor je geen beklemmend gevoel creëert en de patiënten naar buiten kunnen kijken. Om het geluid te dempen werden de muren in de wachtzaal bekleed met tapijt. Tegen alle regels in hebben we ook op de vloer tapijt gebruikt. Om het huiselijk gevoel te vergroten werd een ruimte voorzien voor decoratie: bijvoorbeeld een kerst- of een paasboom. Tijdens de bouwwerken werd die plek wel plots verkeerdelijk ingepalmd door een blauwe telefooncel! De aankleding krijgt nog altijd veel aandacht en wordt ook geapprecieerd door de patiënten. De bekende auto in de wachtzaal maakt het ook voor kinderen leuk. Tijdens het wachten kunnen ze daar nog wat spelen."

"Voor de aankleding kozen we voor een bedrijf dat hotels inricht. We wilden duurzame materialen, maar tegelijkertijd ook een loungesfeer. We gingen uit van drie basiskleuren: terracotta, zwart en grijs – tijdloos maar toch modern. Op basis van die kleuren werden de materialen gekozen. De kleur terracotta bijvoorbeeld, komt terug in de keuze van het hout."

Patiënt centraal

"Cruciaal is dat de patiënt centraal staat", vertelt Martine Roelants. "Het hele team werkt rond de patiënt: de logistieke bevoorrading, de chirurgie zelf ... En tijdens het hele proces wordt de patiënt goed geïnformeerd. Daarin ligt een belangrijke taak voor de verpleegkundige, die echt instaat voor de patiënt: begeleiding, veiligheid en het verstrekken van informatie."

Martine Roelants: "Je moet goed beseffen dat dit een heel bijzondere manier van werken is. De patiënt wordt niet meer vervoerd naar het operatiekwartier, hij stapt er zelf naartoe. Verder laten we de patiënten niet allemaal tegelijk naar hier komen. Zo moeten ze niet nodeloos uren zitten wachten op hun ingreep. Dit geeft de patiënt een gevoel van controle en neemt het ziekenhuisgevoel voor een stuk weg. En voor ons betekent het grote tijds winst, want intussen doen we al zo'n 60 ingrepen per dag. Dankzij de efficiëntie van de anesthesietechnieken slagen we erin om vier tot

vijf galblaasoperaties op een voormiddag te doen. 90 procent van alle galblaasoperaties in België gebeurt zelfs in ons CDC!"

Professor Bogaert: "Natuurlijk zijn er ook dingen die niet zo goed werkten. In de originele plannen hadden we een extra ruimte gepland waar patiënten na de ingreep nog even konden uitrusten bij een kopje koffie en de krant. Maar dat kende geen succes, de patiënten willen zo snel mogelijk naar huis om daar verder uit te rusten. Aan die extra ruimte hebben we een andere bestemming gegeven."

Martine Roelants: "Ook heel belangrijk is de communicatie met de patiënt. Een dag voor de ingreep bellen we hem op om te laten weten wanneer hij verwacht wordt en om nog wat richtlijnen te geven. Ook een dag na de ingreep bellen we de patiënt op om te horen hoe het gaat. Op basis van de opmerkingen in het KWS kunnen we heel gerichte vragen stellen. Dat stellen patiënten erg op prijs en voor ons is het een heel simpele manier om aan kwaliteitscontrole te doen. Verder kan de patiënt op de website terecht voor alle mogelijke informatie: een virtueel bezoek, veelgestelde vragen, een film, brochures over de verschillende ingrepen ..."

De toekomst

"Ondanks het succes vind ik het heel belangrijk dat we blijven leren en verbeteren", besluit professor Bogaert. "Er komen nog altijd nieuwe verdovingstechnieken, nieuwe manieren om de patiëntveiligheid te verbeteren, om patiënten beter te verzorgen en hun comfort te verhogen. Samen met de BAAS – Belgian Association of Ambulatory Surgery – werken we samen om alle chirurgische dagcentra nog beter te maken. UZ Leuven vervult een voorbeeldfunctie. We krijgen nog veel bezoekers over de vloer die komen kijken hoe wij het doen, maar dat is nog geen reden om op onze lauweren te rusten."

Wil je eens een virtueel bezoekje brengen aan het CDC. Dat kan! Surf dan naar <http://www.uzleuven.be/cdc> en bekijk de film 'Voor een dag naar het ziekenhuis'.

De organisatie van het CDC

Bij wet is bepaald dat een chirurgisch dagcentrum een medische verantwoordelijke en een hoofd van de anesthesieafdeling moet hebben. Bij ons wordt de anesthesieafdeling geleid door een team van artsen: dr. An Teunkens en dr. Kristien Vermeulen. De medische verantwoordelijke is prof. dr. Guy Bogaert.

Er is soms wat verwarring rond wat er nu precies onder het chirurgisch dagcentrum valt. Naar buiten toe is het een geheel, maar intern maken we het onderscheid tussen het CDC en OKa 2. Het CDC staat in voor de voor- en nazorg, voor de 'wakkere patiënt'. OKa 2 is verantwoordelijk voor de ingreep, voor de 'slapende patiënt'. Dat zijn twee teams met elk een eigen hoofdverpleegkundige: voor het CDC is dit Martine Roelants en voor OKa 2 Stefan Soontjens, met de hulp van adjunct-hoofdverpleegkundigen Leona Peeters en Christine Van Reet. Elke patiënt krijgt dus ook twee verpleegkundigen toegewezen: een voor de verzorging en begeleiding en een voor het technische gedeelte. Strikt genomen zijn er dus twee teams, maar in de praktijk werken zij heel nauw samen en vormen ze één ploeg.

Klinisch Onderzoeksfonds UZ Leuven

Het Klinisch Onderzoeksfonds (KOF) werd in 1999 door de UZ Leuven opgericht om vaste stafleden te ondersteunen bij hun wetenschappelijk werk. Intussen hebben meer dan 100 stafleden een KOF mandaat ontvangen. Dit laat de UZ Leuven toe om excellente patiëntenzorg te blijven combineren met baanbrekend klinisch wetenschappelijk onderzoek. Dit jaar werden door de Klinische Opleidings- en Onderzoeksraad 19 waardevolle projecten geselecteerd.

De leden van de Klinische Opleidings- en Onderzoeksraad:

- prof. dr. Steven Boonen
- prof. dr. Philippe Debeer
- prof. dr. Koen Devriendt
- prof. dr. Francis de Zegher
- prof. dr. Bénédicte Dubois
- prof. dr. Ludwig Missiaen
- prof. dr. Jan Tack
- prof. dr. Dirk Timmerman (voorzitter)
- prof. dr. Greet Van den Berghe
- prof. dr. Dirk Van Raemdonck
- prof. dr. Geert Verleden
- prof. dr. Severine Vermeire

Toegekende Predoctorale mandaten

(alfabetische volgorde)

*COOLS Bjorn – Dienst Kindergeneeskunde / Kindercardiologie

Het doel van het project is de pathofysiologie van een chronisch gedepriveerde ventrikel te analyseren aan de hand van een werkend proefdiermodel. Hemodynamische en geometrische, histologische, histomorfometrische veranderingen alsook veranderingen in biomarkers en microRNA's worden geanalyseerd in chronisch gedepriveerde status als na normalisatie.

LANNOO Matthias – Dienst Abdominale Heelkunde / Obesitaschirurgie

Operaties voor overgewicht hebben ook het potentieel om type 2 diabetes te genezen. In dit project zal het waarom bij twee van deze operaties, de gastric bypass en de sleeve gastrectomie, onderzocht worden. Enerzijds zullen metabole testen uitgevoerd worden bij patiënten met type 2 diabetes voor en na de ingreep. Anderzijds zal weefselonderzoek gebeuren bij muizen die dezelfde ingrepen ondergaan.

*MEKAHLI Djalila – Dienst Kindernefrologie / Orgaantransplantatie

De rol van polycystine-1 en -2 in de moleculaire mechanismen van cystevorming bij autosomaal dominante polycystische nierziekte.

Autosomaal dominante polycystische nierziekte is de meest voorkomende monogenetische oorzaak van nierfalen bij de volwassenen en is gekarakteriseerd door de ontwikkeling van cysten in de nieren. We beogen om verschillende cellulaire signaalwegen te bestuderen o.a. Ca²⁺ en mTOR-

signalen, om bepalende targets te kunnen identificeren voor therapieën die de cystevorming kunnen vertragen of eventueel stoppen.

YSERBYT Jonas – Dienst Pneumologie / Longtransplantatie

Dit wetenschappelijk project heeft als doel om de klinische, functionele en radiologische karakteristieken van een patiëntengroep met chronische rejectie na longtransplantatie te beschrijven en te correleren met morfometrische bevindingen op basis van confocale laser endomicroscopie. Deze bevindingen zouden kunnen bijdragen tot een vroegtijdige diagnostiek van deze aandoening.

*Tevens FWO-mandaat ontvangen, waardoor geen financiering door KOF nodig is.

Toegekende Postdoctorale mandaten

(alfabetische volgorde)

CIARKA Agnieszka – Dienst Hart- en Vaatziekten / Pulmonale hypertensie

In deze gerandomiseerde, placebo-gecontroleerde studie bestuderen we de effecten van de behandeling met fosfodiësterase type 5-inhibitor op prognose, symptomatologie, inspanningscapaciteit, hemodynamica, endotheliale dysfunctie en myocardiale fibrose bij hartfalenpatiënten met bewaarde systolische linkerventrikelfunctie en pulmonale hypertensie.

DEVOOGDT Nele – Dienst Fysische Geneeskunde / Lymfoedeem Centrum

Deze gerandomiseerde en gecontroleerde studie onderzoekt de effectiviteit van de onderhoudsbehandeling van secundair lymfoedeem van het bovenste of onderste lidmaat. De interventiegroep krijgt na de intensieve behandeling informatie over de onderhoudsbehandeling en een graduele afbouw van de kinesitherapeutische behandeling. De controlegroep krijgt enkel informatie.

DOOMS Christophe – Dienst Longziekten / Respiratoire oncologie

Subsets van longkankerpatiënten hebben een tumor met een specifieke genetische mutatie. In aanwezigheid van dergelijke mutatie gaat gerichte therapie vaak gepaard met betere ziektecontrole en prognose. De accuraatheid van moleculaire detectiemethodes op diverse kleine weefselstalen bekomen tijdens routine diagnostiek dient verder geëvalueerd te worden, wat het doel is van ons onderzoek.

GILLARD Pieter – Dienst Endocrinologie / Diabetes

Genezing van type 1 diabetes kan enkel bereikt worden door herstel van de endogene insulineproductie of functionele betacelmasa. Dit multicentrisch project onderzoekt of het gebruik van gerichte immuunsuppressie en specifieke condities zoals encapsulatie en alternatieve implantaatieplaatsen, resulteert in langdurige overleving van getransplanteerde β -cellen.

GOFFIN Karolien – Dienst Nucleaire Geneeskunde

In vivo moleculaire beeldvorming van excitatoire neurotransmissie en zijn modulatie bij epilepsie en epileptogenese

Veranderingen in excitatoire neurotransmissie spelen een cruciale rol bij epilepsie. In vitro studies tonen veranderingen in de status van specifieke glutamaat receptortypes. Door middel van

moleculaire (micro)PET beeldvorming willen we deze receptoren en hun interactie met het modulatorisch endocannabinoid systeem bestuderen bij diersmodellen van epilepsie en patiënten met epilepsie.

HERMANS Greet – Dienst Algemene Inwendige – Medisch Intensieve Zorgen / Langdurig Kritieke Ziekten

Kritiek zieke patiënten ontwikkelen vaak spierzwakte ten gevolge van de ziekte of de behandeling. Deze verworven spierzwakte verlengt de duur van kunstmatige ventilatie en rehabilitatie, en gaat gepaard met verhoogde mortaliteit. Dit project beoogt de studie van preventie van deze verworven spierzwakte, alsook de evaluatie van diens bijdrage tot lange termijn functionele beperkingen na kritieke ziekte en onderliggende mechanismen.

*LEMMENS Robin – Dienst Neurologie / CVA – klinische neurofysiologie

Vele patiënten die een beroerte hebben doorgemaakt, blijven hierna ernstig geïnvalideerd, hetgeen hun mogelijkheden beperkt. Dit onderzoek heeft als doel het herstel na een beroerte te bestuderen in experimentele diersmodellen teneinde factoren te identificeren die het functioneel herstel na beroerte positief kunnen beïnvloeden.

LERUT Evelyne – Dienst Pathologie / Niertransplantatie

Impact van inflammatoir fenotype in transplantnierbiopsies op het ontstaan van weefselschade en functieverlies van de transplantnier.

Chronische schade in de transplantnier is de belangrijkste oorzaak van transplantfalen. Uit recente studies blijkt dat het ontstekingsinfiltraat in het weefsel de hoofdrol lijkt te spelen in het ontstaan van weefselschade. Wij zullen nagaan wat het effect over de tijd is van samenstelling, lokalisatie en uitgebreidheid van deze ontstekingsreactie op het ontstaan van weefselschade en transplantnierfunctie.

*MEYFROIDT Geert – Dienst Intensieve Geneeskunde

Na een ernstig hersentrauma moeten patiënten intensief gemonitord worden om tekenen van dreigende secundaire hersenschade op te sporen. Nieuwe technologieën kunnen ons in staat stellen om vroegtijdig gevaarlijke toenames in intracranieële druk, of een verstoorde reactie van de cerebrale bloedvaten op bloeddrukschommelingen, te detecteren.

MISSANT Carlo – Dienst Anesthesiologie

Het sympathisch zenuwstelsel speelt een belangrijke rol in het behoud van de rechter ventrikel-functie bij pulmonale hypertensie. In verscheidene klinische en experimentele studies bestuderen we de effecten van regionale anesthesie met bijhorend blok van het sympathisch zenuwstelsel op rechter ventrikel-functie bij patiënten met chronische pulmonale hypertensie en rechter ventrikel hypertrofie.

NEVEN Patrick – Multidisciplinair Borstcentrum / Borstkliniek

Aromatase inhibitoren (AI) worden in toenemende mate voorgeschreven in de behandeling van hormoon receptor positieve borstkanker bij postmenopauzale vrouwen. Helaas ervaart tot de helft van deze patiënten het AI-geïnduceerd musculoskeletaal syndroom dat de levenskwaliteit

en therapietrouw negatief beïnvloedt. De onderliggende mechanismen hiervan blijven echter ongekend.

VAN CALSTEREN Kristel – Dienst Verloskunde-Gynaecologie / Laag- en hoogrisico verloskunde

Het voorgestelde project bevat 2 delen. In de eerste studie wordt het gebruik van medicatie tijdens de zwangerschap nagekeken (maternale farmacokinetiek en transplacentair transport). In de tweede studie onderzoeken we de vruchtbaarheid en verloskundige uitkomst van vrouwen na een kankerbehandeling, en de invloed van een zwangerschap op de oncologische prognose.

VANDECAVEYE Vincent – Dienst Radiologie

Chirurgie met adjuvante chemotherapie is de standaard therapie voor ovariumcarcinoom. Neo-adjuvante chemotherapie met interval chirurgie is ontwikkeld als alternatief voor primair inoperabel ovariumcarcinoom. Diffusie gewogen magnetische resonantie laat functionele karakterisatie van tumoren toe en zal onderzocht worden voor tumorstadiering, bepaling therapierespons en operabiliteit.

*VERMEERSCH Pieter – Dienst Laboratoriumgeneeskunde / Hartfalen metabole ziekten

Verstoord vetzuur- en coenzyme A-metabolisme in de pathofysiologie van hartfalen
Hartfalen is in essentie een metabole ziekte. Op basis van inzichten bij patiënten met zeldzame erfelijke stofwisselingsziekten veronderstellen we dat een verstoord vetzuur- en coenzyme A metabolisme een oorzaak kan zijn van hartfalen. Wij zullen dit bestuderen in een groot proefdiermodel van hartfalen en in patiënten met ernstige aortastenose en gedilateerde cardiomyopathie.

VOS Robin – Dienst Pneumologie / Longtransplantatie

Chronische afstoting is de belangrijkste oorzaak van laat-tijdige morbiditeit en mortaliteit na longtransplantatie. De onderliggende ontstaansmechanismen zijn echter onvoldoende gekend, waardoor er nog steeds geen afdoende preventie of adequate behandeling van chronische afstoting mogelijk is. De objectieven van dit translationeel onderzoeksproject zijn enerzijds betere karakterisatie van de verschillende risicofactoren en betrokken mechanismen en anderzijds het onderzoeken van potentiële nieuwe preventie- en behandelingsopties van chronische afstoting.

*Tevens FWO-mandaat ontvangen, waardoor geen financiering door KOF nodig is.

Aandacht:

ga naar www.vesaliusonline.be en van daar verbinden wij u vlot naar de webstek van UZ Leuven voor alle verdere informatie.

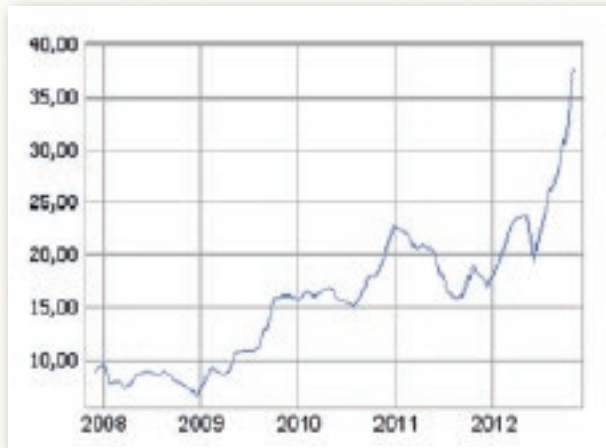

Wetenschappen

Ocriplasmine, een Leuvense uitvinding

De achterhelft van het oog is gevuld met glasvocht dat voor 98% uit water bestaat, gestabiliseerd door een ijel netwerk van fijne collageen vezeltjes. Waar het glasvocht aan het netvlies raakt, versmelten sommige collageen vezeltjes met het retinaal basaal membraan. Zijn er fibrocyten in de buurt, dan loopt het mis. Fibrocyten hebben een ingeboren neiging om op collageen vezels te trekken (denk maar aan de litteken retractie) en zo veroorzaken zij plooitjes in het netvlies met metamorphosie als gevolg. Rechte lijnen worden krom, lettertjes vervormd, gezichten onherkenbaar, in het jargon: een "pucker" van de macula. Sinds 1978 kan men hieraan verhelpen door in het oog het glasvocht af te pellen van het netvlies, een uiterst delicaat microchirurgisch maneuver.

In het laboratorium voor Moleculaire en Vasculaire Biologie onder leiding van professor D. Collen ontwikkelde men microplasmine. Dit is het actieve deel van het proteolytisch enzyme plasmine, ontdaan van alle overbodige aanhangsels. Sinds ongeveer tien jaren exploreert prof. P. Stalmans van de dienst voor oogheelkunde mogelijke toepassingen, zoals thrombolysie bij embolie van de arteria centralis retinae of lyse van de verkleving

tussen glasvocht en netvlies. Dit laatste bleek zeer succesvol. Een inspuiting van een kleine hoeveelheid microplasmine in het glasvocht dicht bij de macula resulteerde in het loskomen van de tractie op het netvlies en het verminderen van de metamorphosie in ongeveer 1/3de van de patiënten. Een risicovolle operatie werd alzo vermeden. De resultaten waren zo gunstig dat Thrombogenics nv, een biofarmaceutisch bedrijf, spinoff van de KU Leuven, het microplasmine voor intravitreaal gebruik: ocriplasmine, ontwikkelde. Een wereldwijd gecontroleerde studie bevestigde het gunstige effect van deze behandeling.

Op 17 oktober 2012 heeft het Amerikaanse FDA het product voor deze indicatie in de USA goedgekeurd, waar het onder de naam Jentrex wordt verspreid. De verwachte verbetering van het gezichtsvermogen kan men afleiden uit de koers van het aandeel Thrombogenics op de Brusselse beurs.

Prof. em. dr. L. Missotten

Programma's

Permanente Vorming

RADIOLOGIE EN NUCLEAIRE GENEESKUNDE

KU LEUVEN

ALUMNI EN GEMEENSCHAP | 11 DECEMBER 2012
BESCHRIJVING VAN DE PERMANENTE VORMING

Radiologie en Nucleaire Geneeskunde

6 - 7 en 8 december 2012

Permanente Vorming
Vesaliusleergangen

Praktische schikkingen

NIEUW: U kan inschrijven per halve dag
Alumni leden: 55,00 euro/halve dag
Niet-alumni leden: 70,00 euro/halve dag

Organisatie:

Academisch Centrum voor Huisartsgeneeskunde
KU Leuven (Prof. Dr. Bert Aertgeerts)
Permanente vorming
Prof. Dr. Birgitte Schoenmakers

Data: 6 - 7 en 8 december 2012

Accreditering werd aangevraagd

Locatie:

La Foresta, Zaal Wolfgang Amadeus Mozart,
Prosperdreef 9, 3054 VAALBEEK
www.laforesta.be

Alumni leden:	200,00 euro
promoties '10-'11-'12 - Al. lid	100,00 euro
promoties '10-'11-'12 - Niet Al.-lid	150,00 euro
Anderen	300,00 euro

1 x 134,00 EUR (1 nacht - Hotel Binnenhof)

1 x 233,00 EUR (2 nachten - Hotel Binnenhof)

1 x 181,00 EUR (1 nacht - Begijnhof Congres Hotel)

1 x 319,00 EUR (2 nachten - Begijnhof Congres Hotel)

NOTA: Meerdere nachten of tweepersoonskamer -
prijs op aanvraag

Warme maaltijd + frisdrank: 20,00 euro
(Op voorhand inschrijven a.u.b.)

Informatie:

Academisch Centrum voor Huisartsgeneeskunde Prof
Birgitte Schoenmakers / Mevr. Monique Smets
Kapucijnenvoer 33, blok j, bus 7001, 3000 LEUVEN
tel. +32 16 33 74 68, monique.smets@med.kuleuven.be
www.achg.be, Rekeningnummer KU Leuven:
432-0000011-57 met te vermelden referentie:
400/0006/77524

INFOMOMENTEN VOOR TOEKOMSTIGE STUDENTEN

Open Lesweken

11-15 februari 2013

Sid-ins

10-12 januari 2013: Sid-in in West-vlaanderen

17-19 januari 2013: Sid-in in Vlaams-Brabant en Brussels Hoofdstedelijk Gewest

24-26 januari 2013: Sid-in in Oost-Vlaanderen

31 januari - 2 februari 2013 : Sid-in in Limburg

14-16 maart 2013 : Sid-in in Antwerpen

Verderstudeerbeurs

Zaterdag 2 maart 2013

Infodag Faculteit Geneeskunde op Campus Gasthuisberg

Zaterdag 9 maart 2013

Bachelorbeurs

Zaterdag 4 mei 2013 en zaterdag 7 september 2013

Meer info :

<http://www.kuleuven.be/toekomstigestudenten/bachelors/infomomenten.html>

<http://www.kuleuven.be/toekomstigestudenten/masters/infomomenten.html>

PENTALFA UITZENDINGEN 1STE SEMESTER (VERVOLG)

Donderdag 06/12/2012: Huidig klinisch gebruik van PET/CT en nieuwe tracers voor de toekomst

CENTRALE MODERATOR: Prof. dr. W. De Wever en Prof. dr. Ch. Deroose

ORGANISATIE: Radiologie & Nucleaire Geneeskunde

LOCATIES: Leuven, Hasselt, Turnhout, Dendermonde, Kortrijk, Ronse

Donderdag 13/12/2012: Invasieve behandeling van voorkamerfibrillatie: indicatie en modaliteiten

CENTRALE MODERATOR: Prof. dr. H. Heidbuchel

ORGANISATIE: Cardiologie

LOCATIES: Leuven, Antwerpen, Overpelt, Dendermonde, Bonheiden, Brugge

Donderdag 20/12/2012: Aanwinsten in de behandeling van slikstoornissen

CENTRALE MODERATOR: Prof. dr. J. Tack

ORGANISATIE: Gastro-enterologie & TARGID

LOCATIES: Leuven, Hasselt, Turnhout, Bonheiden, Ronse, Oostende

Donderdag 10/01/2013: Hoe omgaan met informatieplicht aan patiënten in de 21ste eeuw?

CENTRALE MODERATOR: Prof. dr. H. Nys

ORGANISATIE: Medische Ethiek

LOCATIES: Leuven, Genk, Turnhout, Dendermonde, Kortrijk, Oostende

Donderdag 17/01/2013: Syndromale vormen van aorta aneurysmata: nieuwe inzichten, nieuwe behandelingen

CENTRALE MODERATOR: Prof. dr. B. Meuris

ORGANISATIE: Cardiale heelkunde

LOCATIES: Leuven, Hasselt, Antwerpen, Bonheiden, Aalst, Ronse

Donderdag 24/01/2013: Diagnose en beleid behandelen van PCO-syndroom en Pubertas Praecox

CENTRALE MODERATOR: Prof. dr. D. Timmermans

ORGANISATIE: Gynaecologie

LOCATIES: Leuven, Genk, Overpelt, Dendermonde, Kortrijk, Oostende

Donderdag 31/01/2013: Opvang van urgenties: een keten van zorg die zo sterk is als zijn zwakste schakel

CENTRALE MODERATOR: Prof. dr. F. Buntinx en Prof. dr. J.-B. Gillet

ORGANISATIE: Academisch Centrum voor Huisartsgeneeskunde

LOCATIES: Leuven, Hasselt, Antwerpen, Overpelt, Aalst, Oostende

Donderdag 07/02/2013: Zwangerschap en diabetes

CENTRALE MODERATOR: Prof. dr. C. Mathieu

ORGANISATIE: IG Endocrinologie-Gynaecologie

LOCATIES: Leuven, Hasselt, Turnhout, Bonheiden, Kortrijk, Ronse

Vereniging van Alumni van de faculteit Geneeskunde (Alfagen) van de KU Leuven

O&N2 – Campus Gasthuisberg – Herestraat 49 bus 400 – 3000 Leuven

Tel. +32 16 33 06 24 / +32 16 33 06 11

Email: info@vesaliusonline.be

De periode van lidmaatschap loopt van januari tot december.

Lidmaatschap 2012:	€40
Steunend lid:	€150
Voor promotie 2011:	GRATIS
Voor promoties 2009 en 2010:	€22
Voor promoties vóór 1971:	€25
Alumni werkzaam in ontwikkelingslanden:	GRATIS
Studenten 3de en 4de fase van master Arts:	GRATIS
Studenten 3de fase van master Biomedische wetenschappen:	GRATIS

Te storten op rekening **431-0207541-28** van "Alfagen"

Herestraat 49 bus 400 – 3000 Leuven. Met vermelding: "lidmaatschap Alumni 2012".

Voor buitenlandse overschrijvingen: IBAN: BE37 4310 2075 4128 en BIC: KREDBEBB

Op onze website www.vesaliusonline.be vindt u de laatste berichten en aankondigingen van interimplaatsen en interimkandidaten en aanbiedingen voor associatie of overname. U kunt er het adres opzoeken van oude kameraden, controleren of u uw lidgeld voor de Alumni al betaald hebt en dag voor dag de activiteiten van voortgezet onderwijs opvragen. Onze Alumni, die verspreid over de wereld aan ontwikkelingshulp doen, hebben er nu ook hun eigen stek.

Opmerkingen en suggesties i.v.m. deze website zijn altijd welkom. Ons email adres is:

info@vesaliusonline.be

Ontwikkelingshulp geneesheren en apothekers Alumni Leuven

O&N2 – Campus Gasthuisberg – Herestraat 49 bus 400 – 3000 Leuven

Tel. +32 16 33 06 24 / +32 16 33 06 11

Email: info@vesaliusonline.be

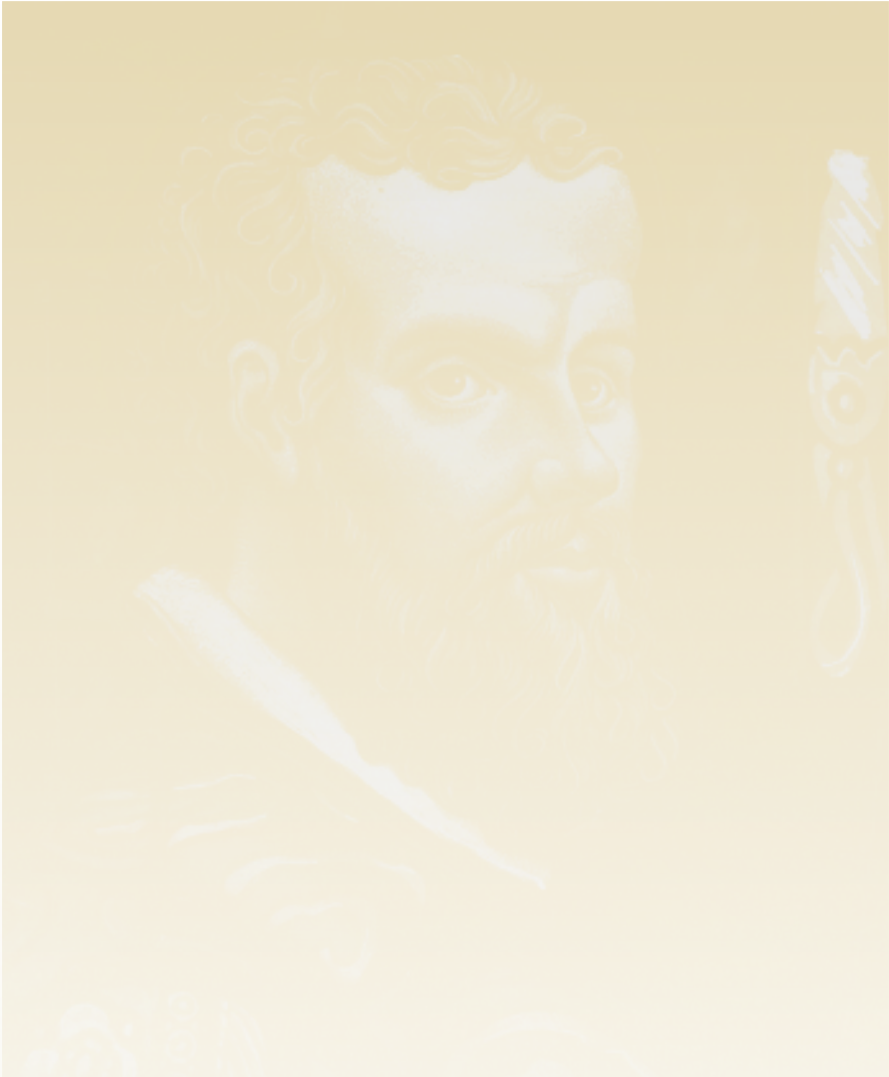
Website: www.vesaliusonline.be

Bijdragen voor de actie "Medische Ontwikkelingshulp" zijn steeds welkom op rekening

IBAN: BE65 0000 4018 7096 en BIC: BPOTBEB1

van "Ontwikkelingshulp Geneesheren en Apothekers-Alumni Leuven"

Storting van minimum 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar

Hoofdredactie: Chris Geens

Redactieraad: Chris Geens, Luc Missotten, Fons Verdonck, Jaak Jaeken, Els Van Lierde, Chris Dehoperé, Chris Mertens

Lay-out & druk: Drukkerij Van der Poorten - Leuven

Verantwoordelijke uitgever: Chris Geens, O&N2 – Campus Gasthuisberg
Herestraat 49 bus 400 – 3000 Leuven

